Τὸ φύλλον δραχ. 2,50 καὶ διὰ τὸ Ἐξωτερικὸν 2 1/2 πέννες.

Η ΔΙΑΠΛΑΣΙΣ ΤΩΝ ΠΑΙΔΩΝ

ΕΙΚΟΝΟΓΡΑΦΗΜΕΝΟΝ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ ΔΙΑ ΠΑΙΔΙΑ ΕΦΗΒΟΥΣ ΚΑΙ ΝΕΑΝΙΔΑΣ

Συνιστώμενον ὑπὸ τοῦ Ὑπουργείου τῆς Παιδείας ὡς ἐνὸς κατ' ἐξοχὴν παιδικὸν περιοδικὸν σύγγραμμα, ἀληθεῖς παρασχὸν εἰς τὴν χώραν ὑπηρεσίας, καὶ ὑπὸ τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου Κωνσταντινουπόλεως ὡς ἀναγνωσμα ἄριστον καὶ χρησιμώτατον εἰς τοὺς παῖδας.

ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΠΡΟΠΛΗΡΩΤΕΑ

ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ: Ἐτησία δραχμὰς 100. Ἑξάμηνος δραχ. 55. Τρίμηνος δραχ. 30.

ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΥ: Αἰγύπτου γροσία διατιμ. 50.— Ἀμερικῆς δολλάρια 4.— Ἀγγλίας καὶ ἄλλων ἐν γένει τῶν ἄλλων Κρατῶν σελλίνια 10.

Ἑξάμηνοι καὶ Τρίμηνοι ἀναλόγως.

ΕΚΔΙΔΕΤΑΙ ΚΑΤΑ ΣΑΒΒΑΤΟΝ

ΙΔΡΥΘΗ ΤΩι 1879

ΙΔΡΥΤΗΣ - ΕΚΔΟΤΗΣ - ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ

ΝΙΚΟΛΑΟΣ Π. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ

Ο ΤΟΜΟΣ ΤΗΣ ΔΙΑΠΛΑΣΕΩΣ

Ἀρχίζει τὴν 1ην Δεκεμβρίου, ἀλλ' αἱ συνδρομαὶ ἀρχίζουν τὴν 1ην οἱουδήποτε μηνός.

ΓΡΑΦΕΙΟΝ ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ

Ὁδὸς Εὐριπίδου ἀριθ. 42, παρὰ τὸ Βαρβάκειον.

Περίοδος Β'.—Τόμος 38ος | *Ἀθῆναι 27 Ἰουνίου 1931* | *Ἔτος 53ον.—Ἀριθ. 30*

ΜΙΑ ΒΡΑΔΥΑ

ΔΙΗΓΗΜΑ

Μιὰ βραδυὰ ποὺ ἤμουνα φρεχτὰ θυμωμένη μὲ τὴ φίλη μου τὴν Ἑλένη κι' ἔλεγα πὼς ποτέ μου δὲν θα τῆς μιλήσω πιά, κι' ἂν ἤταν δυνατὸ νὰ τὴ συντρίψω μέσ' στὴ φούχτα μου—ἤταν δὰ καὶ μιὰ σταλιὰ—ὁ παππούς μου μὲ πῆρε κοντά του νὰ μοῦ πῇ μιὰ ἱστορία.

— Λοιπὸν θυμᾶμαι μιὰ φορά...

— Εἶναι ἀληθινὴ αὐτὴ ἡ ἱστορία παππού;

— Ναί, παιδί μου... Σὰν ἤμουνα πρωτοετὴς στὸ Γυμνάσιο, μικρὸς πολύ, μὲ κοντὰ παντελονάκια, ἦρθε στὴ γειτονιά μας νὰ καθήσῃ μιὰ οἰκογένεια, ποὺ εἶχε ἕνα παιδί!.. Ψηλό, λιγνὸ καὶ λιγάκι χλωμό... Θυμᾶμαι ποὺ φοροῦσε πάντα κάτι μπλὲ ναυτικὰ ρούχα, μακριὰ παντελόνια, ἕνα κουκάκι μὲ μαῦρες κορδέλλες κι' ἕνα ἄσπρο κασκόλ.

Δὲν ξέρω, μὰ σὰν ἤμουνα μικρός, ἤμουνα λιγάκι πεισματάρης. Ἀφότου τὸ εἶδα αὐτὸ τὸ παιδί μοῦ κόλλησε ἡ μανία ν' ἀνοίξω σχέσεις μαζί του. Παράτησα λοιπὸν τοὺς φίλους μου κι' ἔφερνα μὲ τρόπο βόλτες, ἔξω ἀπ' τὸ σπίτι του, μήπως τὸν δῶ νὰ βγαίνῃ καὶ νὰ τοῦ μιλήσω.

Μ' αὐτὸ δὲν ἤταν καὶ τόσο εὔκολο, γιατὶ ὁ Δημητράκης — ἔτσι τὸν λέγανε —πότε ἔβγαινε μὲ τὴ μαμμά του, πότε μὲ τὴν ὑπηρέτρια του κι' ὅταν τύχαινε νὰ βγῇ μόνος του, ἤταν τόσο βαρετὸς καὶ λιγόλογος, ποὺ μόλις σοῦ ἀνταπέδιδε ἕνα ξερὸ καλησπέρα.

Μὰ ἐγὼ τὄχα βάλει πεῖσμα.

— Μ' αὐτὸ τὸ ψωροπερήφανο, μοῦ λέγανε οἱ συμμαθητές μου, λίγο πειραγμένοι, γιατὶ τοὺς εἶχα ἀφήσει, πολεμᾶς νὰ κάνῃς φίλο; Αὐτὸς ποὺ κάνει μάθημα σπίτι του, γιατὶ δὲν εἶναι ἄξιος νὰ τὰ βγάλῃ πέρα στὸ σχολειό; Τὸ κούτσουρο!

Κι' ὅμως δὲν ἤταν καθόλου κούτσουρο ὁ Δημητράκης. Ὁ Δημητράκης ἤταν ἕνας σοφός, ποὺ ἤξερε περισσότερα ἀπὸ ἕνα μεγάλο. Μὰ ἐμεῖς ἀπὸ τὴ ζήλεια μας τὸν λέγαμε ἔτσι. Ἐγὼ ὡστόσο τὸν ὑπερασπιζόμουν λίγο. Κι' ὅταν μιὰ μέρα ἦρθε σπίτι μας ἡ μητέρα του, τὴ ρώτησα μ' ἐνδιαφέρον γι' αὐτόν.

— Μὰ δὲν μπορεῖτε νὰ ξέρετε πόσο καλὸς εἶναι ὁ Δημητράκης μου καὶ πόσο ἐπιμελής!—Φαινόταν ἐξαιρετικὰ εὐχαριστημένη ἀπ' αὐτόν. — Τοῦ χρόνου ἂν εἶναι καλὰ θὰ δώσῃ ἐξετάσεις νὰ πάρῃ τὸ ἀπολυτήριο τοῦ Γυμνασίου.

—Ὤ, τότε θὰ ξέρῃ πολλά, εἶπα, κι' ἄκουσα μὲ χαρὰ τὴ μητέρα μου νὰ λέῃ:

ΕΙΚΟΝΕΣ ΠΑΙΔΙΩΝ ΕΚ ΤΟΥ ΦΥΣΙΚΟΥ

ΕΝΑ ΔΡΑΜΑ ΣΤΟ ΔΡΟΜΟ ΤΟΥ ΧΩΡΙΟΥ

Α'.—Ἡ μικρὴ Ἀδγούλα πηγαίνει καμπρωτὴ καὶ γελαστή. Κάτι κύριοι, μὲ μιὰ παράξενη μηχανή, τῆς λένε νὰ σταθῇ γιὰ νὰ τὴν πάρουν. Καὶ τὸ ἀποτέλεσμα;

— Θὰ τὸ ἰδῆτε στὸ ἐρχόμενο φυλλάδιο.

— Θὰ μοῦ κάνετε μεγάλη χάρη, ἂν θέλατε νἄρχεται καμμιὰ φορὰ ὁ γιός μου σπίτι σας νὰ μελετᾶνε μαζί.

Ἀπ' ἐκείνη τὴν ἡμέρα ἐγὼ ἔβρισκα ἀφορμὴ νὰ τρέχω σπίτι του. Τὴν πρώτη φορὰ ποὺ ἔκαμα τὴ γνωριμιά του, μοῦ φάνηκε πολὺ περήφανος καὶ ἰδιότροπος. Εἶχε ὅμως μιὰ ἀόριστη λύπη στὸ πρόσωπό του...

Φαινόταν πολὺ ὥριμος στὶς σκέψεις καὶ στὶς ἰδέες του. Μοῦ ἐνέπνευσε τὸ θαυμασμό... Ὕστερα ἄρχιζα νὰ τὸν βρίσκω ἐξαιρετικὰ καλὸ κι' ἀγαθὸ μὲ τὴν πιὸ ἀθῶα ψυχὴ τοῦ κόσμου.. Μοῦ φερνόταν μὲ μεγάλη καλοσύνη κι' εὐγένεια καὶ μοῦ ἔλυνε πρόθυμα κάθε μου ἀπορία. Μετὰ ἀπ' τὸ σχετικὸ διάβασμα βγαίναμε ἔξω στὸν κῆπο καὶ παίζαμε διάφορα παιχνίδια.

Ὅμως εἶχα παρατηρήσει πὼς σπάνια ἔβγαινε μακριὰ ἀπ' τὸ σπίτι του καὶ πάντα ντυμένος ὑπερβολικὰ βαρειά, μὰ ποτὲ δὲ μοῦ πέρασε ἀπ' τὸ νοῦ πὼς μποροῦσε νὰ εἶναι ἄρρωστος.

Μιὰ μέρα λοιπὸν θέλησα νὰ τὸν παρασύρω ἔξω ἀπ' τὸν κῆπο, στὴν αὐλὴ τοῦ δικοῦ μας σχολείου, ἔτσι γιὰ νὰ κάνω φιγούρα στοὺς μικρούς μου συμμαθητές. Κι' ἄρχισα νὰ τὸν παρακαλῶ νὰ πᾶμε κεῖ νὰ παίξουμε βώλους. Ἐκεῖνος μοῦ ἔλεγε πὼς ἔχει ἀπὸ καιρὸ νὰ παίξῃ, κι' ἔχει σχεδὸν ξεχάσει αὐτὸ τὸ παιχνίδι. Μὰ σὰν τὸν κατάφερα καὶ πήγαμε, κι' ἀρχίσαμε νὰ παίζουμε, εἶδα πὼς καὶ σ' αὐτὸ ἀκόμα ἦταν καλὸς τεχνίτης. Αὐτὸ μὲ πείραξε λίγο, γιατὶ εἶχα τὴ φήμη ὅτι ἔπαιζα καλλίτερα ἀπ' ὅλους. Εἶχα ὅμως ἕνα τέτοιο καμάρι ποὺ οἱ μικροὶ συμμαθητές μου μὲ κοιτάζανε μὲ ζήλεια!.. Δίχως νὰ τὸ καταλάβω σιγὰ-σιγὰ ἄρχισα νὰ χάνω τὸ παιχνίδι κι' ἕνας μετὰ τὸν ἄλλον μοῦ φύγανε ὅλοι μου οἱ βῶλοι...

Μπροστὰ σ' αὐτὴ τὴν ἀναπάντεχη κατκστροφή, τὸ μικρό μου μυαλὸ ζαλίστηκε. Πρέπει νὰ πῶ πὼς ἔπαιζα περισσότερο μὲ τὴν πεποίθηση νὰ τὸν κερδίσω σὰν ἀτζαμῆ. Μὰ ποιὰ ἦταν ἡ ἀπελπισία μου, ὅταν ἄκουσα μερικὲς φωνὲς γύρω μου νὰ λένε:

— Χά, χά, χά, σὲ κέρδισε! Κουτέ, σὲ βρῆκε κορόϊδο καὶ σ' ἔκλεψε. Κάνει ζαβολιές!..

Μὲ μιᾶς τὰ μάτια μου θολώσανε, τὸ αἷμα ἀνέβηκε στὸ κεφάλι μου καὶ ξεχνώντας πὼς εἶχα μπροστά μου ἕνα φίλο, ποὺ τόσες φορὲς μὲ εἶχε βοηθήσει, καὶ ποὺ μόνος μου ἐπεζήτησα τὴ φιλία του, δίχως νὰ τοῦ ζητήσω τὸ λόγο, χωρὶς τίποτα νὰ τοῦ πῶ, ἀνοίγω τὸ χέρι μου καὶ «τσάφ!» τοῦ δίνω ἕνα γερὸ μπάτσο!..

Ἀμέσως τρέξανε, γιομάτοι χαρά, κι' οἱ ἄλλοι ποὺ δὲν τὸν χωνεύανε κι' ἀρχίσανε νὰ τὸν σκουντοῦν, νὰ τὸν βρίζουν, νὰ τὸν κοροϊδεύουν.

Ἐκεῖνος στὴν ἀρχὴ ἦταν ἀτάραχος:

— Φίλε μου, ἄκουσε νὰ σοῦ πῶ...

— Δὲ θέλω ν' ἀκούσω τίποτα. Μ' ἔκλεψες! μ' ἔκλεψες! Δῶσε μου πίσω τοὺς βώλους μου.

— Ναί, ναί, φωνάζανε μ' ὀχλοβοὴ οἱ ἄλλοι. Κούτσουρο, ψωροπερήφανε, δῶσε τοῦ παιδιοῦ τοὺς βώλους ποὺ τοῦ πῆρες μὲ ζαβολιές!

Τότε κεῖνος γύρισε καὶ μὲ εἶδε μὲ δάκρυα στὰ μάτια — ἄχ, ποτὲ δὲ θὰ ξεχάσω ἐκεῖνα τὰ μάτια, ὑγρὰ γαλάζια τόσο θλιμμένα! — καὶ βάζοντας τὰ χέρια στὶς τσέπες του ἔβγαλε δυὸ φούχτιες βώλους καὶ μοῦ τοὺς πρόσφερε μὲ καλοσύνη.

— Πάρε τους, μοῦ εἶπε, πάρε κι' ἀπ' τοὺς δικούς μου. Μὰ μὴ νομίζεις ποὺ σοῦ τοὺς κέρδισα ἄδικα. Λυπᾶμαι πολύ, φίλε μου, γιατὶ μοῦ μίλησες ἔτσι.

Ὅλοι μείναμε κατάπληκτοι!

Γύρισε νὰ φύγῃ κι' εἶδα ἀκόμα στ' ὠχρό του μάγουλο τὴ βαθιὰ κοκκινίλα τοῦ μπάτσου!.. Ἔνοιωσα ἕνα μικρὸ δάγκωμα στὴν καρδιὰ κι' ἔσκυψα τὸ κεφάλι. Οἱ ἄλλοι, γιὰ νὰ μὲ ἐνθαρρύνουν μοῦ ἔλεγαν:

— Κατάλαβε πὼς εἶχε ἄδικο καὶ στοὺς ἔδωσε πίσω μὲ τὸν τόκο.

Προσπαθώντας νὰ γελῶ ἔφυγα γρήγορα γιὰ νὰ μὴ δοῦν τὰ δάκρυά μου.

— Κι' ὕστερα, παπποῦ, ἀγαπήσατε πάλι:

— Ὕστερα, παιδί μου, δὲν τὸν ξαναεῖδα πιὰ τὸ Δημητράκη... τὸν καλό, τὸν ἁπλό, τὸ θαυμάσιο φίλο. Γιατί, ὅ,τι ξεχωρίζει, ὅ,τι ἀνθίζει, ὅ,τι εὐωδιάζει, τὸ διακρίνει ἡ Μοῖρα, τὸ λυπᾶται καὶ τὸ κόβει γρήγορα, ἀπ' τὸν πικρὸ κῆπο τῆς ζωῆς!..

Τὴν ἄλλη μέρα, ἔμαθα κατάπληκτος πὼς ὁ Δημητράκης ἦταν ἄρρωστος καὶ σὲ λίγες μέρες πὼς ἦταν ἄρρωστος βαριά. Καὶ στὴν παιδική μου φαντασία, τὸ χέρι ποὺ τοῦδωσε τὸ μπάτσο ἔπερνε τὴ μορφὴ ὅπλου φονικοῦ, καὶ ὁ ἑαυτός μου, τὴν ὄψη κακούργου. Ἔνοιωθα μέσα μου ἀπέραντο, πλατύ, τὸ βάθος τῆς ἁμαρτίας, καὶ νόμιζα, πὼς ἂν πέθαινε κεῖνος, ἐγὼ θὰ ἤμουν ἡ αἰτία τοῦ θανάτου του.

Τὰ βράδυα, κρυφὰ ἀπ' τοὺς γονεῖς μου, πήγαινα κάτω ἀπ' τὰ εἰκονίσματα καὶ παρακαλοῦσα τοὺς ἁγίους νὰ τοῦ δώσουν ξανὰ τὴν ὑγεία του καὶ ὑποσχόμουν πὼς ποτὲ πιά, δὲ θὰ μάλωνα, δὲ θ' ἀγγιζα κανένα, δὲ θάκανα κακὸ μήτε σ' ἕνα μυρμήγκι. Τόσο εἶχε πλημμυρίσει ἡ ψυχή μου ἀπὸ μεταμέλεια καὶ καλοσύνη. Ἔνοιωθα τὴ δύναμη ν' ἀγαπήσω ὅλο τὸν κόσμο, ν' ἀφοσιωθῶ, ὄχι μόνο στοὺς ἀνθιάπους ποὺ θὰ μ' ἀγαπούσανε στ' ἀληθινά, ἀλλὰ καὶ στοὺς ἐχθρούς μου ἀκόμη. Πόσο θἄθελα νὰ πήγαινα κοντά του, νὰ γονάτιζα μπροστά του καὶ νὰ τοῦ ζητοῦσα συχώρεση! Ἤξερα πὼς θἄτανε πρόθυμος νὰ μὲ συχωρέσῃ, μὰ ἔφριττα στὴν ἰδέα νὰ τὸν δῶ μπροστά μου μὲ τὰ μάτια γιομᾶτα παράπονο νὰ μοῦ λέει τὰ τελευταῖα του λόγια... Οἱ δικοί μου παραξενευόνταν ποὺ δὲν ἔβγαινα καθόλου ἔξω καὶ ἔλεγα πάντα πὼς εἶμαι ἀδιάθετος. Σπίτι καθόμουνα, μαζεμμένος κι' ἀμίλητος, κι' ἀπὸ μέσα μου παρακαλοῦσα τὸ Θεὸ νὰ τὸν σώσῃ. Μὰ ὁ Θεὸς δὲ μὲ λυπήθηκε. Ὁ Θεὸς δὲ λυπᾶται ποτὲ τὰ κακὰ παιδιά. Καὶ ἦρθε τὸ τραγικὸ μήνυμα: Ὁ Δημητράκης πέθανε!..

Κεραυνὸς ἂν ἔπεφτε τὴν ὥρα ἐκείνη δὲ θὰ μὲ τρόμαζε τόσο, ὅσο ἡ φωνὴ τῆς ὑπηρέτριάς μας, ποὺ πρόφερε σχεδὸν ἀδιάφορα, αὐτὴ τὴ φράση:

— Ὁ Δημητράκης πέθανε...

Καθόμαστε στὸ τραπέζι καὶ τρώγαμε. Καὶ τότε, ὠχρός, σοβαρός, συντριμμένος, μὲ μάτια ὀρθάνοιχτα ἀπ' τὴν ἀγωνία, σηκώθηκα ψηλὰ μ' ἐπισημότητα καὶ φώναξα σπαραχτικά:

— Ἐγὼ τὸν σκότωσα!

. . . . . .

Ὅταν μέσα ἀπ' τ' ἀναφυλλητά μου οἱ γονεῖς μου μάθανε ὅλη τὴν ἱστορία, μὲ φιλοῦσανε γελοκλαίωντας κι' ἄκουσα ἀπ' τὸ στόμα τοῦ πατέρα μου αὐτὰ τὰ λόγια:

— Βέβαια δὲν ἦταν σωστὸ αὐτὸ ποὺ ἔκαμες, μὰ μὴν εἶσαι τόσο παιδὶ νὰ νομίζῃς ὅτι μπορεῖ νὰ πεθάνῃ κανεὶς ἀπὸ ἕνα μικρὸ μάλωμα ἢ ἀπὸ ἕνα μπάτσο. Ὁ Δημητράκης ἦταν ἄρρωστος ἀπὸ καιρό. Πολὺ πρὶν τὸν γνωρίσῃς ἐσὺ τὸν εἶχανε γιὰ ὕποπτο οἱ γιατροί.

— Ἀλήθεια; εἶπα ἐγὼ πιὸ θαραλέα. Ὥστε δὲν ἀρρώστησε ἐξ αἰτίας μου; Ἀλήθεια;

— Ναί, ἡ μητέρα του ἡ δυστυχισμένη δὲν ἤξερε τὶς τραγικὲς λεπτομέρειες, μὰ τὸ ἄκουσε ἀπ' τὸ στόμα τοῦ ἴδιου τοῦ πατέρα του.

— Τόσο τὸ καλύτερο, εἶπα ἐγὼ σχεδὸν ἀλαφρωμένος — ἕνα βάρος λὲς καὶ κύλισε ἀπὸ τὴν καρδιά μου — γιατὶ σήμερα θὰ εἴχατε καὶ σεῖς νὰ κλαῖτε. Εἶχα σκοπὸ νὰ πέσω μέσα στὴ στέρνα νὰ πνιγῶ, σιγοψιθύρισα λίγο ντροπιασμένος, ἐνῶ ἡ μητέρα μου μὲ κρατοῦσε σφιχτὰ στὴν ἀγκαλιά της σὰ νὰ φοβόταν μὴν τῆς φύγω.

— Κι' ὅμως, μαννούλα, ποιὸς ξέρει ἂν δὲ στενοχωρέθηκε ἀπ' αὐτὸ ὁ καϊμένος ὁ Δημητράκης;.. Πόσο καλύτερα θὰ ἦταν νὰ μὴν τὸν εἶχα μπατσίσει! Πόσο καλύτερα νὰ τοῦ εἶχα ζητήσει συχώρεση! Τώρα θαρρῶ πὼς δὲ θὰ ἡσυχάσω ποτέ.

Κλάψαμε μαζί, θλιμμένα κι' ἀληθινά, τὸν ἄτυχο φίλο μας καὶ τοῦ πήγαμε λουλούδια στὸν τάφο του. Μὰ τί ἀγωνία ποὺ τράβηξα ὅλες τὶς μέρες τῆς ἀρρώστιας του, τί τύψεις ποὺ μὲ βαραίνανε, τί ἐφιάλτες στὰ ὄνειρά μου! Ἔβλεπα

πάντα δυὸ μάτια — ὑγρά, γαλάζια, τόσο θλιμμένα — νὰ μ' ἀκολουθοῦν παντοῦ κἀὶ νὰ μὲ ρωτοῦν: «Γιατὶ τὸκανες αὐτό;» Κι' ἐγὼ νὰ φεύγω, νὰ φεύγω, νὰ σβύνω, νὰ χάνουμαι. Ὅλη αὐτὴ ἡ ἀνησυχία τῆς ψυχῆς μου μοῦ ὡρίμασε πρόωρα τὸ πνεῦμα.

Δὲν παρηγορήθηκα ποτὲ ὁλότελα.

Καὶ τέτοια ἦταν ἡ ἐντύπωση ποὺ χάραξε στὴν παιδική μου ψυχὴ αὐτὸ τὸ ἐπεισόδιο, ποὺ μόλις θέλω νὰ μαλώσω, τὸ θυμᾶμαι, βλέπω μπροστά μου, λὲς καὶ μὲ παρακολουθοῦνε γιὰ δλη μου τὴ ζωή, τὰ δυὸ μάτια — ὑγρά, γαλάζια, τόσο θλιμμένα — καὶ γαληνεύω εὐθύς.

Γύρισα ἀπότομα πίσω μου. Νόμιζα πὼς ἐρχόταν ἡ φίλη μου ἡ Ἑλένη. Ἦταν, γιατὶ ἐκείνη τὴ στιγμὴ εὐχόμουνα μ' ὅλη μου τὴν καρδιὰ νὰ τὴν ἔβλεπα μπροστά μου, νὰ τῆς ἔσφιγγα μ' ἀγάπη τὸ χέρι καὶ νὰ τῆς ζητοῦσα συχώρεση...

— Παππού, παππού, ψιθύρισα, τὶ παράξενη ποὺ εἶναι ἡ ἱστορία σου!..

ΜΑΡΙΚΑ Μ. ΦΑΛΑΓΚΑ

ΤΑ ΒΟΥΚΙΝΑ

Πάντα, πρὸς τὸ σούρουπο, ἀκούγεται τὸ βούκινο...

Ἡ βουερὴ φωνή του περνάει πάνω ἀπὸ ράχες, ἀπὸ ρεμματιές, ἀπὸ βουνά, καὶ φτάνει ὧς τ' ἀμέτρητα, τ' ἄφρατα, ἀπὸ τὴ θάλασσα, χωριά, τὰ σκαρφαλωμένα σὲ πλαγιές, τὰ πλαγιασμένα σὲ πράσινες ρεμματιές... Σὲ χωριουδάκια γαλήνια, καταπράσινα, μὲ ὁλόρθα σοβαρὰ κυπαρίσσια, μὲ τὰ μικρὰ κατασπρα σπιτάκια τους, μὲ τὶς ἀμέτρητες σκορπιστὲς ἐκκλησούλες, ποὺ τὰ φτωχὰ καμπαναριά τους ξεχωρίζουνε ἀνάμεσα στὰ δέντρα...

Ζωγραφιὲς κρυμμένες σὲ μέρη τῆς γῆς, ποὺ δὲν τὶς φαντάζεται καὶ δὲν τὶς βλέπει ὁ ταξιδιώτης, ταπεινὰ καὶ ἥρεμα κομμάτια ζωῆς, ποὺ περνᾶνε καὶ ξανάρχονται μὲ τὸν ἴδιο πάντα τρόπο, τὸν ταπεινὸ καὶ τὸν γαλήνιο.

Ἀκούγεται τὸ βούκινο. Κι' εἶναι ἡ ὥρα ποὺ τὰ χέρια ἀφίνουνε τὸ τσαπὶ κι' οἱ ἄνθρωποι ἀφίνουνε τὸ χωράφι... Τὰ τζάκια ἀνάβουνε... Τὰ βώδια γυρίζουνε βαριὰ ἀπὸ τὸ πότισμα. Οἱ κοπέλλες μαζεύουνται στὴ βρύση μὲ τὰ λευκὰ μαντήλια τους καὶ γεμίζουνε τὶς μεγάλες στάμνες..

Τὸ μικρὸ κοπάδι τὰ πρόβατα ἔρχεται διωγμένο ἀπ' ἕνα μικρὸ παιδί νὰ ποτιστῇ τσαλαβουτώντας στὰ νερά, καὶ ξαναφεύγει ὁδηγημένο ἀπὸ τὸ τρελλὸ κουδούνι τοῦ κριαριοῦ, ποὺ χτυπάει ἄταχτα καὶ λαχανιασμένα.

Μακρινὴ κι' ἐπίμονη γεμίζει τὸν ἥσυχο ἀέρα κι' ἀντιλαλεῖ μὲ χίλιους ἤχους, σὲ χίλιες ψυχές, ἡ φωνὴ τοῦ βουκινου, ἡ φωνὴ τῆς θάλασσας ξεχειλισμένη ἀπὸ τὴ μυρωδιά της καὶ τὴν ἁρμύρα,— τῆς θάλασσας ποὺ φαίνεται νὰ λάμπῃ πάνω ἀπὸ τὶς ἀγκαλιὲς τῶν βουνῶν, μὲ τὸν ἥλιο ποὺ γέρνει, σὰν μιὰ φωνὴ ξεμακρισμένου βαποριοῦ, ποὺ φωνάζει περνώντας ἀπὸ τὸ νησί...

Τρεῖς ὧρες νύχτα θὰ ξεκινήσουν ὁ Ζάννος κι' ὁ Σπύρος, ὁ Θεμιστοκλῆς κι' ὁ Πελοπίδας, φορτωμένοι μὲ τὰ κοφίνια τους, ἄλλοι κρυφὰ ἀπὸ τοὺς δικούς τους κι' ἄλλοι φανερά, ἀπὸ τὰ μακρινὰ χωριά, κατεβαίνοντας πρὸς τὴ θάλασσα, ποὺ πάνω ἀπὸ τὰ βουνὰ φαίνεται καὶ τοὺς καλεῖ μὲ τὰ μικρὰ φωτάκια τῶν περαστικῶν βαποριῶν ποὺ θαμποφαίνονται τὴ νύχτα, μὲ τ' ἀραδιασμένα φῶτα τῶν ψαράδικων καϊκιῶν τῶν δεμένων μεταξύ τους μὲ μιὰ ἀόρατη ἁλυσίδα,— πρὸς τὴ θάλασσα; τὸ ζωντανὸ παραμύθι ποὺ μαγεύει τοὺς νέους καὶ τοὺς γέρους, πρὸς τὴ βαθειὰ καὶ μυστικιὰ ἀγκαλιά της, ποὺ ἐκεῖ σὲ μιὰν ἄκρη τοὺς περιμένει ἡ τράτα μὲ τὰ κουπιά της ἀραδιασμένα, τὰ δίχτυα της στοιβαχτά.

Ἔχει πιὰ καλὰ νυχτώσει... Μὰ ἡ φωνὴ τοῦ βούκινου ἀκούγεται ἀκόμα ν' ἀντηχῇ μακρινὴ καὶ κουρασμένη. Στόμα τῆς θάλασσας, βγαλμένο ἀπὸ τὰ βάθη της, ποὺ ἡ φωνή του ἡ προδότρα, ποὺ σκαρπάει ἐκεῖ κάτω τὸν ὄλεθρο, δὲ μπορεῖ ν' ἀκουστῇ παρὰ μονάχα πάνω στὴ γῆ, μέσα στὸν ἀέρα...

ΑΙΜΙΛΙΑ ΠΕΤΡΑΚΗ

ΟΙ ΠΕΡΙΠΕΤΕΙΕΣ ΕΝΟΣ ΓΑΤΟΥ

[ΑΝΑΓΝΩΣΜΑ ΓΙΑ ΠΟΛΥ ΜΙΚΡΑ ΠΑΙΔΙΑ]

Α'.

Τὸ μασκάρεμα αὐτὸ τῆς μύτης τοῦ Πολύβιου ἦταν προσωρινό. Γιατὶ ἅμα ἔθρεψε ἡ πληγὴ κι' ὁ γιατρὸς τοῦ ἔβγαλε τὰ τσιρότα, εἶδαν ὅλοι ἕνα μασκαρὰ μὲ μιὰ τόσο δὰ μικρὴ μυτίτσα! Ὁ τροχὸς τοῦ εἶχε φάει σχεδὸν τὴ μισή.

Τὶ ἀστεῖο ποὺ ἦταν ἔτσι τὸ μοῦτρο τοῦ Πολύβιου! Κι' ἐπειδὴ τὸ κακόπαιδο εἶχε κάνει πολλὰ κακὰ στὴ ζωή του καὶ κανένας δὲν τὸ λυπόταν, ὅλοι τὸν ἔβλεπαν τώρα καὶ γελοῦσαν... μπροστὰ στὴ μύτη του. Μὲ ἄλλους λόγους τὸν κοροϊδευαν ὅπως τοῦ ἄξιζε.

Τὰ περισσότερα γέλια τὰ ἔκαμαν οἱ συμμαθητές του, ὅταν σὲ λίγο ξανάρχισε νὰ πηγαίνῃ στὸ σχολεῖο. Τὸν ἔδειχναν καθὼς περνοῦσε μονάχος — γιατὶ κανένα συμμαθητή του δὲν εἶχε φίλο — κι' ἔλεγαν ἕνα σωρὸ ἀστεῖα γιὰ τὴ μισή του μύτη.

Μιὰ μέρα ἕνας εἶπε:

— Τὸν βλέπετε αὐτόν; Κάποτε φτερνίστηκε δυνατά, σκουπίστηκε δυνατότερα, κι' ἡ μύτη του ἔμεινε στὸ μαντήλι του!

Ἕνας ἄλλος εἶπε:

— Δὲν εἶν' ἔτσι. Αὐτὸ τὄπαθε ἀπὸ τὴν περιέργειά του. Εἶχε τὴ συνήθεια

νὰ χώνῃ νὴ μύτη του παντοῦ. Μιὰ μέρα ξέχασε ποῦ τὴν εἶχε χώσει καὶ δὲν μπόρεσε νὰ τὴν ξαναβρῇ!

Κι' ἕνας ἄλλος εἶπε:

— Ἔτσι ἢ ἀλλοιῶς, τώρα πρέπει νὰ τὸν λέμε Χασομύτη!

Ἀπὸ τότε τοῦ ἔμεινε τὸ παρατσούκλι. Ὁ κ. Πολύβιος ὁ Χασομύτης.

Ἔτσι ἐγὼ διόρθωσα τὸν ἕναν. Τώρα ἔμεινε ὁ ἄλλος. Καὶ γύρευα τρόπο γιὰ νὰ διορθώσω κι' αὐτὸν καὶ νὰ ἡσυχάσουμε. Αὐτὰ συλλογιζόμουν μιὰ μέρα στὰ κεραμίδια, ἀκουμπισμένος σὲ μιὰ καμινάδα, ὅταν εἶδα ἀπὸ κάτω μου ἕν' ἀγκίστρι, ποὺ κάποιος τὸ εἶχε ξεχάσει στὴν αὐλή. Ἀμέσως μοῦ ἦρθε ἡ ἰδέα.

«Ψαρὰς δὲν ἤμουν μιὰ φορά; εἶπα μὲ τὸ νοῦ μου. Νά, ψαρὰς θὰ γίνω

καὶ τώρα. Μὲ αὐτὸ τ' ἀγκίστρι θὰ ψαρέψω τὴ μύτη τοῦ κ. Γεώργου. Καὶ θὰ καλοπεράσῃ κι' αὐτὸ τὸ κακόπαιδο σὰν τὸ ἄλλο!.. Ἐμπρός!.. Σιγὰ - σιγά!.. Μὲ τρόπο!»

Κατέβηκα ἀπ' τὴ σκεπή, πῆρα ἀπ' τὴν αὐλὴ τ' ἀγκίστρι, ὅπως ἦταν μὲ τὸ καλάμι του καὶ τὴν τριχά του, μπῆκα στὸ σπίτι καὶ προβάλα ἀπὸ ἕνα παράθυρο, ποὺ ἔβλεπε κι' αὐτὸ στὴν αὐλή.

Ἀπέξω ἀπ' τὸ παράθυρο, ἦταν κρεμασμένο ἕνα κλουβί, ποὺ εἶχε μέσα ἕνα περιστεράκι - ταχυδρόμο. Ὁ κύριός μας τὸ μεταχειριζόταν συχνά, γιὰ νὰ στελνῃ

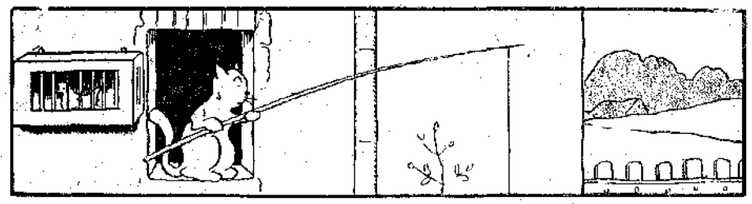

γράμματα δεμένα στὸ λαιμό του. Γιατ' εἶχε μιὰ γριὰ - μητέρα, ποὺ ἔμενε μ' ἕναν ἄλλο της γιὸ σ' ἕναν ἄλλο πύργο, στὰ βουνά, ὅπου τὰ γράμματα μὲ τὸ ταχυδρομεῖο ἀργοῦσαν νὰ φτάσουν. Τὸ περιστεράκι ὅμως πήγαινε τὸ γράμμα σὲ μιὰν ὥρα καὶ γύριζε μὲ τὴν ἀπάντησῃ.

«Ὡραῖα! συλλογίστηκα. Θὰ χρησιμοποιήσω καὶ τὸ περιστεράκι!..»

Κι' ἔβγαλα ἀπ' τὸ παράθυρο τ' ἀγκίστρι καὶ τὸ κρέμασα σχεδὸν ὡς κάτω στὴν αὐλή.

Ὅποιος μ' ἔβλεπε, θὰ ἐνόμιζε πὼς ἤθελα νὰ πιάσω πουλιὰ ἢ πεταλούδες. Ἀλλὰ ὄχι. Ἐγὼ περίμενα νὰ φανῇ ὁ κ. Γεώργος, γιὰ νὰ τοῦ πιάσω τὴ μύτη του, ἢ νὰ τὸν πιάσω ἀπὸ τὴ μύτη.

Κι' ἤξερα καλὰ πὼς ἐκείνη τὴν ὥρα, θὰ ἐρχόταν, γυρεύοντας τὸν φιλαράκο του τὸ Χασομύτη...

(Ἀκολουθεῖ) **Η ΚΥΡΑ-ΜΑΡΘΑ**

ΓΑΜΟΣ ΣΤΟ ΧΩΡΙΟ

Τὸ αὐτοκίνητο σχίζει γοργὰ τοὺς φιδωτοὺς δρόμους στὸ μακρινὸ χωριό. Πάντα στὴ μέση τοῦ δρόμου, θὰ γυρίσω τὸ κεφάλι γιὰ νὰ δῶ τὸ Λωδοκομεῖο, τριγυρισμένο ἀπ' τὸ καταπράσινο δάσος του ποὺ ἔχει τὸ σχῆμα ἑνὸς τεράστιου αὐγοῦ. Ἀρπάζει τὸ μάτι μου βιαστικὰ τὸ λιμάνι μὲ τοὺς δυὸ λιμενοβραχίονες, ποὺ ἁπλώνονται ν' ἀγκαλιάσουν, θαρρεῖς, τὰ βαπόρια σὰν μπαίνουν μέσα, ἢ νὰ τὰ εὐλογήσουν σὰν φεύγουν μακριὰ σ' ἄλλα λιμάνια μακρινά.

Προχωροῦμε τώρα μέσ' ἀπὸ πλαγιές, πάνω σ' ἀνηφόρια τρομαχτικά. Μὰ εἶναι τόση ἡ χαρά μας, κάθε φορὰ ποὺ πηγαίνομε στ' ἀγαπημένο χωριὸ ποὺ μᾶς θυμίζει τὰ παιδικά μας χρόνια, ποὺ ποτὲ δὲ νοιώσαμε φόβο κι' ἀγωνία. Καὶ φθάνουμε στὴν «Κουκιά». Σὰν μικρὰ παιδιά, τρέχουμε πρῶτα στὴ βρύση. Μηχανικά, στρέφουμε τὰ μάτια πάνω στὴν καρυδιὰ ποὺ βρίσκεται πλάϊ στὴ βρύση, νὰ δοῦμε ἂν ὡρίμασαν τὰ καρύδια. Αὐτὴ ἡ καρυδιὰ ἦταν ὁ καϊμός μου. Ποτὲ δὲ μπόρεσα νὰ σκαρφαλώσω πάνω, οὔτε ἀκόμα τὴν ἐποχὴ ποὺ ξέσχιζα ρόμπες, κάλτσες καὶ γάμπες, πάνω στὶς τσικουδιές, τὶς συκιές, τὶς ἐλιὲς καὶ τ' ἄλλα δέντρα. Μὰ τώρα μεγάλωσα. Τρέχω μαζὶ μὲ τοὺς ἄλλους στὸ σπίτι μας, καὶ κάθομαι στὴν τεράστια αὐλή του, κάτω ἀπὸ τὴ σκιὰ τῶν δυὸ σολωμῶν ποὺ μᾶς χρησίμευαν ἄλλοτε γιὰ κούνια κι' ἄλλες φορὲς γιὰ παρατηρητήριο... Μπροστά μας βρίσκεται τὸ «ἀμπελάκι μας» τ' ἀγαπημένο. Ἄλλοτε κάθε του σκαλὶ ἦταν γεμάτο κλήματα κι' ἦταν σωστὴ ἀπόλαυση γιὰ μένα νὰ τρυγῶ τὰ κατάμαυρα σταφύλια ποὺ δὲν ἔτρωγα ποτέ. Τώρα μένουν οἱ συκιές, ἀμυγδαλιές, οἱ ἐλιές, μουσμουλιὲς καὶ μιὰ καϊσιὰ μονάχα γιὰ ποικιλία. Τὸ μάτι μου ἁπλώνεται παντοῦ: στὶς ἐλιὲς ποὺ πρασινίζουν ὅλες τώρα ἀπὸ τὸ πλῆθος τῶν καρπῶν, τὶς ἐκκλησίες ποὺ ξεχωρίζουν κάτασπρες πάνω στοὺς λόφους, στὴν πόλη ποὺ τυλίγει ὁ ἥλιος σ' ἕνα φῶς θαμπὸ κι' ἀκαθόριστο, στὴ θάλασσα, καὶ σταματᾶ πέρα στὰ Μικρασιατικὰ βουνά. Νοιώθω μιὰ γαλήνη ἀπέραντη στὴν ψυχή μου. Θαρρῶ πῶς ξαναγίνομαι παιδί, ἔτσι καθὼς οἱ θύμησες ξυπνοῦνε μέσα μου μιὰ μιὰ καὶ μὲ φέρνουν πίσω στὰ περασμένα. Θυμᾶμαι κάθε φορὰ ποὺ ἐρχόμαστε, πὼς μαζευόνταν τὰ παιδιὰ τοῦ χωριοῦ, ἔξω ἀπὸ τὸν τοῖχο τῆς αὐλῆς, καὶ τὰ τολμηρότερα σκαρφάλωναν πάνω στὶς πέτρες καὶ μᾶς ἔρριχναν περίεργες ματιές. Εἴμαστε γι' αὐτὰ σὰν τὶς βασιλοπούλες τῶν παραμυθιῶν ποὺ ξεκινοῦσαν ἀπὸ τὴ χώρα τους τὴν ὁλόφωτη νὰ πλανηθοῦνε στὶς ἐρημιές. Φτωχὲς βασιλοπούλες! Ἂν μποροῦσανε τὰ παιδιὰ αὐτὰ νὰ σηκώσουνε τὸ σκοτεινὸ πέπλο ποὺ σκεπάζει τὶς ψυχές, θ' ἀνατρίχιαζαν καὶ θὰ τρεχαν ν' ἀγκαλιάσουν τὸ ταπεινὸ τζάκι τοῦ σπιτιοῦ τους, μὲ λαχτάρα κι' ἀγάπη πρωτοξύπνητη. Δὲν εἶναι πάντα εὐτυχισμένες οἱ βασιλοπούλες στὴ φωτεινή τους πολιτεία. Καὶ λαχταροῦν τὴν ξενοιασιά σας, τὴν ταπεινὴ μὰ σίγουρη εὐτυχία σας. Καὶ θὰ μένανε πάντα μὲ τὴ λαχτάρα της, γιατὶ ἀόρατα δεσμὰ τὶς κρατοῦνε δεμένες μὲ τὴν τακτική τους ζωή.

Οἱ καμπάνες μὲ ξυπνοῦνε ἀπ' τ' ὄνειρο. Κτυποῦν γιὰ νὰ δώσουν τὴν εἴδηση πὼς ἡ νύφη ντύνεται. Καιρὸς νὰ ξεκινήσουμε... Φτάνουμε στὸ σπίτι περνώντας ἀπὸ στενὰ σοκάκια Οἱ χωριατοπούλες μᾶς καλοσωρίζουν καὶ μᾶς ἀφίνουν νὰ περάσουμε κοντὰ στὴ νύφη, ποὺ εἶναι κιόλα ἕτοιμη, ντυμένη μ' ἕνα φόρεμα τριανταφυλλὶ ποὺ τὸ στολίζανε χρυσὲς ντανταλέες.

Αὐτὸ τὸ φόρεμα, μετὰ τὸ γάμο, θὰ διπλωθῇ προσεχτικὰ καὶ θὰ κρυφθῇ στὰ σκρίνιο. * Θὰ ξαναμπῇ πάλι στὴν ὀκτάβα κι' ὕστερα θὰ φορίεται γιὰ χρόνια, ἴδιο πάντα, σ' ὅλα τὰ πανηγύρια. Θὰ εἶναι ἡ ξεχωριστὴ τουαλέττα, ποὺ δὲν ἀλλάζει ποτέ, γιατὶ εἶτανε τὸ νυφικό.

Ἡ πομπὴ ἑτοιμάζεται: Μπροστὰ τὰ παιχνίδια, ἀκολουθοῦνε μερικοὶ συγγενεῖς καὶ ὕστερα ἡ νύφη στὸ μπράτσο κάποιου θείου της—πατέρας δὲν ὑπάρχει—ὁ γαμπρὸς κρατώντας τὴ μητέρα του, οἱ καλεσμένοι τῆς χώρας καὶ ὅλο τὸ χωριό. Οἱ καμπάνες χτυποῦν χαρμόσυνα, κι' οἱ ἦχοι τους ἀντιλαλοῦν στὰ γύρω βουνά, ξαναγυρίζουν πίσω, ἁπλώνονται στὶς χαράδρες καὶ χάνονται στὸ διάστημα. Χτυποῦν κι' ἀφοῦ πιὰ φθάσουμε στὴν ἐκκλησία... Ὁ παπάς, φορεμένος, ὑποδέχεται κι' εὐλογεῖ τοὺς μελλόνυμφους. Τότε πιὰ κι' οἱ καμπάνες σωποῦν κι' ἡ τελετὴ ἀρχίζει. Ὅσο ψάλλονται οἱ πρῶτες εὐχές, ὁ γαμπρὸς μὲ τὴ νύφη πέρνουνε γύρω τὴν ἐκκλησία, γονατίζουν καὶ φιλοῦν τὰ χέρια τῶν συγγενῶν. Πρῶτα τὸ χέρι τῶν πεθερικῶν, τῶν γονιῶν, τῶν νονῶν κι' ὅλης τῆς ἀτελείωτης ἀκολουθίας θείων, συμπεθέρων, κι' ἄλλων ἡλικιωμένων συγγενῶν. Κι' ἀφοῦ τελειώσει ἡ ἱστορία αὐτή, ξαναπέρνουν τὴ θέση τους, μπρὸς ἀπὸ τὸ τραπέζι μὲ τὸ Εὐαγγέλιο. Ἡ νύφη ἔχει χαμηλωμένα τὰ μάτια της, καὶ τὰ χείλια της σαλεύουν ἀργὰ σὰν σὲ προσευχή. Ὁ γαμπρὸς κάθε τόσο γυρνάει, καὶ σιάζει τὶς λαμπάδες ποὺ κρατοῦν ἀναμμένες ὁ παραγαμπρὸς καὶ ἡ παρανύφη. Εἶναι τόσο εὐφλεκτος ὁ πέπλος τῆς νύφης καὶ τὰ παιδιὰ τόσο ἀπρόσεχτα!

Σὲ μιὰ στιγμή, ἀκούεται ἡ φωνὴ τοῦ παπᾶ νὰ ψάλλῃ δυνατὰ τὸ «Ἠσαΐα χόρευε». Ὅλοι ξυπνοῦν ἀπὸ τὴ νάρκη τους. Κι' οἱ δεκάρες, τὰ κουφέτα, τὰ ρύζια, πέφτουν ὁλόγυρα βροχή. Τὰ παιδιὰ ἀγαλλιοῦν. Σκύβουν, σπρώχνουνται, περνᾶνε κάτω ἀπὸ τὰ πόδια τῶν καλεσμένων καὶ συναγωνίζονται ποιὸς νὰ μαζέψῃ πιότερα. Τὰ κορίτσια περιμένουν ὑπομονητικὰ νὰ τελειώσουν ὅλα γιὰ νὰ ζητήσουν ἀπ' τὰ κουφέτα τοῦ δίσκου.

Ὅταν οἱ πλάκες τῆς ἐκκλησιᾶς σαρώθηκαν ἀπὸ τὶς δεκάρες καὶ τὰ κουφέτα, καὶ οἱ ἐπιδρομεῖς βγῆκαν ἔξω νὰ μετρήσουν τὴ λεία τους, ἡ ἀκολουθία τελείωσε ἥσυχα, κι' ὅλοι μαζὶ τραβήξαμε στὸ σπίτι τοῦ γαμπροῦ.

Ἤτανε πιὸ εὐρύχωρο καὶ κεῖ θὰ γινόταν ἡ διασκέδαση. Μᾶς ἔφεραν καρέκλες καὶ καθήσαμε ψηλά, στ' ἁλώνι. Καὶ θαυμάζαμε. Δὲ μπορῶ νὰ προσδιορίσω τί μᾶς ἀρέσει πιότερο: Ἡ γοητεία τοῦ Αὐγουστιάτικου δειλινοῦ ποὺχει γαληνέψει ὅλα τὰ γύρω, ἢ ἡ χαρούμενη γιορτὴ ποὺ φαιδρύνει τὰ πρόσωπα τῶν χωριανῶν. Ἤσυχα, ξεχνώντας κάθε ἔγνοια τῆς ζωῆς, ἀπολαβαίνουν τοὺς θαυμάσιους μεζέδες καὶ τὴν ὑπέροχη χιώτικη μαστίχα, ποὺ σερβίρεται μπόλικη στὰ καραφάκια.

Τὰ παιχνίδια ἀρχίζουν. Καὶ παίζουν ἕνα σκοπὸ γλυκὸ καὶ θλιερό, τρυφερὸ καὶ πονεμένο. Ἕνα τραγούδι ποὺ δὲν ἔχει λόγια, μὰ φθάνει ὁλόϊσια στὴν ψυχή σου καὶ τὴ γεμίζει κάποια δειλὴ χαρὰ καὶ ἀνείπωτη θλίψη. Χορεύουν ὁ γαμπρὸς κι' ἡ νύφη. Κι' εἶναι ἡ κοπέλλα πιὸ ρόδινη ἀπὸ τὸ φόρεμά της, πιὸ κόκκινη ἀπὸ τὸν ἥλιο ποὺ πορφυρώνεται προτοῦ νὰ φύγῃ γι' ἄλλους τόπους ἀπόμακρους. Χορεύει καὶ στὸ πρόσωπό της ἁπλώνεται μιὰ γλυκειὰ μελαγχολία. Βρίσκει ἀπήχησῃ τὸ τραγούδι στὴ νεανική της ψυχὴ καὶ βουρκώνουν τὰ μάτια της, ἐνῶ τὰ χείλια της ἀνοίγονται σ' ἕνα ὑπέροχο χαμόγελο. Δὲν ξέρει κι' ἡ ἴδια ἂν λυπᾶται γιὰ τὴ ζωὴ τὴν ξένοιαστη ποὺ ἀφίνει πίσω της ἢ ἂν χαίρεται γιὰ τὴν καινούρια ποὺ ἁπλώνεται μπροστά της... Θἄθελε μονάχα ποτὲς νὰ μὴν τελειώσῃ ἡ μέρα ἡ σημερινή...

Κι' ὅμως θἄρθῃ τὸ τέλος... Νά, τὸ σκοτάδι ἔχει κιόλα ἁπλωθεῖ κι' ἀνάβονται οἱ λάμπες βιαστικά. Σηκωνόμαστε καὶ μεῖς. Οἱ σπιτικοὶ διαμαρτύρονται:

—Ἀδύνατο! Ἔχουμε φέρει μπύρες γιὰ σᾶς.

— Θὰ τὶς πιῆτε σεῖς. Ἐμεῖς πήραμε ἀπ' ὅλα: Σουμάδα, λικέρ, φοντάν. Κι' εὐχαριστηθήκαμε πολύ. Ἀλλὰ εἶναι ὥρα μας.

— Εἶναι νωρίς. Σταθῆτε νὰ δεῖτε τοὺς χωριανοὺς ποὺ θὰ χορέψουν.

Ἀλήθεια, θἄναι ὡραῖος ὁ χορὸς τῶν χωρικῶν. Κι' εἶναι ὅλοι λεβέντες, ἀκόμα κι' οἱ γέροι μὲ τὰ ρυτιδωμένα πρόσωπα καὶ τὰ ἀδρά, ἀγαθά τους πρόσωπα. Καὶ χορεύουν σὰν παλλικάρια ὅλοι τους, καὶ κουνιοῦνται ρυθμικὰ πόδια καὶ χέρια, βράκες καὶ σελάχια. Μὰ τ' αὐτοκίνητο μᾶς προσμένει. Πέρνουμε τὰ κουφέτα μας κι' ἀποχαιρετοῦμε μ' ἐγκαρδιότητα. Εὐχόμαστε ἄπειρη εὐτυχία στοὺς νιόπαντρους, χαρὰ κι' εὐτυχία στὴ ζωή τους. Εὐχόμαστε ἀφθονία σ' ὅλους τοὺς κατοίκους κι' οἱ εὐχές μας εἶναι ἀληθινές, ἀγνὲς σὰν τὴν παρθένα φύση, τὴν ἄγρια καὶ ὄμορφη.

Καὶ γυρίζουμε. Ὤ! οἱ ὑπέροχες στιγμὲς τοῦ γυρισμοῦ! Ὁ ἀέρας ἀνεμίζει τὰ μαλλιά μας, χαϊδεύει ἀνάλαφρα τὰ πρόσωπα. Ἄθελα βυθιζόμαστε σὲ συλλογή. Κι' ἀκοῦμε ἀφηρημένα τοὺς ἦχους τῶν παιχνιδιῶν ποὺ ξεμακραίνουν ὁλοένα... Προχωροῦμε. Τὰ πρῶτα σπίτια ποὺ πλησιάζουμε, εἶναι φωτισμένα καὶ λάμπουν ὅλα θαρρεῖς ἀπὸ μιὰ ἀλάλητη χαρά, μιὰ εὐτυχία μυστικὴ ποὺ κρύβουνε ζηλότυπα οἱ τοῖχοι. Καὶ νά τὴν ἡ πόλη μὲ τὰ φῶτα της, τὴ νυχτερινὴ κίνηση. Καὶ τὸ σπίτι μας ὁλόφωτο, τυλίγεται στὴ χαρὰ γιὰ νὰ μᾶς δεχτῇ στὴν ἀγκαλιά του Ὤ, αὐτὲς τὶς στιγμὲς τὶς ὁλόγλυκες, πῶς νὰ τὶς ὑμνήσει κανείς; Θὰ μείνουν ἀτραγούδητες σὰν ὅλες τὶς μυστικὲς χαρὲς ποὺ γεμίζουν τὰ στήθια μας. Παλμούς, τὶς μυστικὲς χαρὲς ποὺ τρέμουμε μὴ φτάσουνε στὸ φῶς, στὰ μάτια τοῦ κόσμου τοῦ βέβηλου, καὶ χάσουνε τὴν ὀμορφιὰ καὶ τὴ γοητεία τους...

Καριές, χωριὸ ἀγαπημένο, τί μέρα ἀξέχαστη μοῦ χάρισες!

ΕΛΕΝΗ ΡΕΖ-ΖΑΦΥΡΟΠΟΥΛΟΥ

* εἶδος σιφονιέρας

Η ΛΟΡΕΛΑΪ

Ἀνάμεσα στὸ Μπίγκεν καὶ στὸ Κομπλέντς, ἐκεῖ ποὺ ὁ Ρῆνος στενεύει ἐξαιρετικά, ἔχοντας κι' ἀπ' τὶς δυὸ μεριὲς ἀπόκρημνα βουνά, βρίσκεται ἕνας πολὺ μεγάλος βράχος μὲ παράξενο σχῆμα στὴ μέση τοῦ ποταμιοῦ Γι' αὐτὸ τὸ βράχο, ποὺ τὸν λένε Λορελάϊ, ὑπάρχουνε πολλὲς παράδοσες.

***

Σὲ μιὰ μικρὴ καλύβα σκεπασμένη μὲ φύκια, κοντὰ στὸ βράχο, ζοῦσε μιὰ φορὰ ἕνας ψαρὰς μὲ τὴ γυναῖκα του, κι' οἱ δυὸ προκομμένοι κι' ἐργατικοί. Καθὼς ἕνα βράδυ ψαρεύανε, φάνηκε ξαφνικὰ μπροστά τους στὸ βράχο μιὰ πεντάμορφη κοπέλλα. Τρομαγμένοι θελήσανε νὰ φύγουνε, μὰ τὸ γλυκό της βλέμμα ἦταν γεμάτο ἐμπιστοσύνη καὶ τὴν ἀκολουθήσανε ὡς ἕνα μέρος τοῦ Ρήνου ὅπου δείχνοντας τοὺς εἶπε γλυκά:

— Ψαρέψτε ἐδῶ,—καὶ χάθηκε στὸ βουνό.

Ρίξανε τότε τὰ δίχτυα τους καὶ πιάσανε ψάρια ἀμέτρητα.

Γρήγορα διαδόθηκε σ' ὅλη τὴ χώρα, ὅτι μιὰ ὄμορφη κοπέλλα ἔμενε στὸ βράχο.

Ἐκεῖνα τὰ χρόνια κυριαρχοῦσε σ' αὐτὸ τὸ μέρος τοῦ Ρήνου ὁ κόμης τοῦ Πφούλτε Ἄλμπρεχτ. Ὁ γιός του, ἕνα ἀντρειωμένο παλλικάρι, ἀγαποῦσε μὲ πολὺ πάθος τὸ κυνήγι. Πολλὲς φορὲς αὐτὸς μὲ πολλοὺς ἀκολούθους κυνηγοῦσανε, ἀκόμα χαράματα, στὰ βουνὰ τοῦ Ρήνου μὲ τοὺς ἦχους τοῦ κόρνου καὶ τὰ γαυγίσματα τῶν σκύλων, καὶ πιάνανε σ' αὐτὰ τὰ μέρη πολλὰ μεγάλα ἐλάφια. Σὰν ἄκουσε λοιπὸν αὐτὰ ποὺ λεγόντανε γιὰ τὴν κοπέλλα τοῦ βράχου, θέλησε νὰ τὴ δῇ. Μὲ τὴν ἀκολουθία του τότε πάνω σ' ἄλογα ξεκινήσανε πηγαίνοντας ὅλο στὴν ἀκροποταμιά.

Σὰ φτάσανε κοντὰ στὸ βράχο, κάνανε στάση. Μπῆκε σὲ μιὰ βάρκα ὁ πρίγκιπας καὶ δυνατοὶ κωπηλάτες τὴν ὁδηγούσανε. Σὲ λίγο νύχτωσε καὶ στὸν ποταμὸ καὶ στὸ βουνό, καὶ τ' ἄστρα ἀρχίσανε νὰ λάμπουν στὸν οὐρανό.

Ξαφνικὰ εἶδαν οἱ κωπηλάτες τὴ μάγισσα καὶ παρακαλούσανε τὸν πρίγκιπα νὰ μὴν πᾶνε μακρύτερα. Κοίταξε κι' αὐτὸς ψηλὰ κ' εἶδε τὴν κοπέλλα, ποὺ μὲ λαμπερὴ φορεσιὰ καθότανε στὴν ἄκρη τοῦ βράχου, κι' ἄκουσε τὸ τραγούδι της ποὺ συγκινοῦσε παράξενα τὴν καρδιά. Αὐτὴ τότε σηκώθηκε, κατέβηκε ἀπαλὰ μ' ἕνα χαμόγελο κάτω στὴν ἀκροποταμιά, κι' ἄρχισε στὸ φῶς τοῦ φεγγαριοῦ νὰ πλέκῃ ἕνα στεφάνι γιὰ τὰ μακριά της ξέπλεκα μαλλιὰ ἀπὸ τριαντάφυλλα καὶ βοῦρλα. Ὁ πρίγκιπας διάταξε νὰ ὁδηγήσουν ἐκεῖ τὴ βάρκα.

Σὰν ἤτανε κοντὰ στὴν ὄχθη, τοῦγνεψε ἡ Λορελάϊ φιλικά. Τὸ παλλικάρι, ποὺχε μαγευτεῖ, δὲ μποροῦσε νὰ περιμένῃ περισσότερο καὶ πήδηξε ἀπ' τὴ βάρκα γιὰ νὰ τὴν πιάσῃ. Μὰ δὲν ἔφτασε τὴν ὄχθη καὶ τὰ κύματα τοῦ ποταμιοῦ τὸν πήρανε στὸ βάθος.

Γυρίσανε οἱ δοῦλοι γεμάτοι φόβο πίσω κι' ἀναγγείλανε στὸν κόμητα Ἄλμπρεχτ τὴ λυπηρὴ εἴδηση. Ἀπὸ τὴ λύπη του καὶ τὸ θυμό του, διάταξε τότε αὐτὸς στοὺς ἀνθρώπους του νὰ πᾶνε νὰ τοῦ φέρουνε ζωντανὴ ἢ πεθαμένη τὴ Λορελάϊ καὶ τραβήξανε αὐτοὶ μὲ τὸν ἀρχηγό τους.

Τὰ ἄστρα σβύνανε ἀπὸ τὸ φῶς τῆς αὐγῆς σὰ φτάσανε στὸ βράχο καὶ τὸν περικυκλώσανε ἀπὸ παντοῦ. Ὁ ἀρχηγός τους μὲ τρεῖς ἀπὸ τοὺς πιὸ ἀντρειωμένους του συντρόφους ἀνέβηκαν στὴν κορφή.

Τότε φάνηκε ἡ πεντάμορφη γυναίκα. Τὰ μακριὰ μαλλιά της κυματίζανε μὲ τὸ πρωϊνὸ ἀεράκι καὶ στὰ ἄσπρα σὰν κρῖνο χέρια της κρατοῦσε μιὰ σειρὰ κεχριμπάρια.

— Ποιὸν ζητᾶτε, ἄνθρωποι τῆς γῆς; φώναξε μὲ γλυκειὰ φωνὴ σ' αὐτοὺς ποὺ ἐρχόντανε.

—Ἐσένα, καταραμένη μάγισσα. Εἶσαι αἰχμάλωτή μας κι' ἀμέσως θἄρθῃς μαζί μας στὸ ποτάμι.

Γέλασε τότε ἡ νύφη κοροϊδευτικά.

— Ἐμπρός, εἶμαι ἕτοιμη νὰ κατέβω στὸ ποτάμι.

Μ' ἐλαφρὰ βήματα πῆγε κι' ἦρθε τρεῖς φορές, ἔρριξε τὰ κεχριμπάρια στὸ νερὸ καὶ τραγούδησε:

Τάσπρα τάλογα στεῖλε τα
στὸ παιδί σου, πατέρα,
γιὰ νὰ φύγω μὲ κύματα
ἀπ' ἐδῶ καὶ μ' ἀγέρα.

Ξαφνικὰ τότε σκοτείνιασε ὁ οὐρανός. Μιὰ φουρτούνα ξέσπασε. Τὸ νερὸ ἄφριζε πηδώντας ψηλά. Δυὸ κύματα ἀνεβήκανε ὡς ἀπάνω στὸ βράχο καὶ πήρανε γοργὰ τὴ Λορελάϊ κάτω στὸ ποτάμι. Σὰ χάθηκε πιὰ αὐτή, ἔπεσε ἡ τρικυμία. Τὰ σύννεφα σκορπίσανε κι' ὁ ἥλιος ἔλαμψε πάνω στὴ χώρα.

Γεμάτος ἔκπληξη εἶχε δεῖ ὁ ἀρχηγὸς τὸ θάμα. Σὰ γύρισε ὅμως μὲ τοὺς συντρόφους του στὸ παλάτι, ξαναβρήκε πάλι ἐκεῖ τὸ γιὸ τοῦ κόμητα, ποὺ τὸν εἶχανε ἀνεβάσει πάνω στὸ ποτάμι τὰ κύματα καὶ τὸν εἴχανε ἀποθέσει μαλακὰ στὴν ἀκροποταμιά.

(Ἀπ' τὸ Γερμανικό) Γ. Σ.

Ο ΑΝΘΡΩΠΟΣ ΠΟΥ' ΦΟΒΟΤΑΝ ΤΟ ΘΑΝΑΤΟ

Ἦταν μιὰ φορὰ ἕνας ποὺ φοβόταν πολὺ τὸ θάνατο. Κίνησε λοιπὸν καὶ πῆγε σ' ἕνα γέρο, ποὺ ὅλοι στὸν τόπο του τὸν ἤξεραν γιὰ τὸ σοφώτερο ἄνθρωπο. Τὸν βρῆκε σὲ μιὰ κάμαρα σκοτεινή, ποὺ οἱ τοῖχοι της ἦταν σκεπασμένοι μὲ ράφια φορτωμένα βιβλία. Κι' εἶχε μπροστά του στίβες ἄλλα, ἀνοιχτὰ αὐτά, ποὺ τὰ διάβαζε. Ἦταν μάλιστα τόσο ἀφοσιωμένος στὸ διάβασμα, ποὺ χρειάστηκε νὰ τὸν χαιρετήσῃ καὶ δεύτερη φορὰ καὶ μὲ πολὺ δυνατὴ φωνή, γιὰ νὰ σηκώσῃ τὰ μάτια του ἀπ' τὸ βιβλίο καὶ νὰ τὸν δῇ.

—Ἔ, τί μὲ θέλεις;

Τὸν ρώτησε ὁ σοφός.

— Τί σὲ θέλω; Μὰ νά, ἄκουσα πὼς σοφώτερος ἀπὸ σένα δὲν ὑπάρχει στὸν κόσμο. Πές μου λοιπὸν τί πρέπει νὰ κάνω, γιὰ νὰ μὴν πεθάνω ποτέ;

— Θέλεις νὰ κερδίσῃς τὴν ἀθανασία;

Τὸν ρώτησε ὁ σοφὸς χαμογελώντας. Κι' ἐσίγησε γιὰ κάμποσο. Ὕστερα, μ' ἕνα πολὺ αἰνιγματικὸ ὕφος, τοῦδειξε μὲ τὸ δάχτυλο ἕνα ἀπὸ τὰ βιβλία ποὺ ἔξεγε ἀπ' τὸ ράφι του, — σημάδι πὼς συχνὰ ἔβγαινε ἀπ' τὴ θέση του:

— Νά, γράφε καὶ σὺ ἕνα βιβλίο σὰν ἐκεῖνο ποὺ βλέπεις. Ἀλλὰ μπορεῖς;

Ὁ ἄνθρωπος ποὺ φοβόταν τὸ θάνατο, δὲν ἐκατάλαβε τί νόημα εἶχαν αὐτὰ τὰ λόγια. Τὸν πέρασε γιὰ τρελλό. Κι' ἔφυγε βλαστημώντας τὸ σοφὸ καὶ τὴ σοφία του, κι' ἀκόμα κι' ἐκείνους ποὺ τοῦ εἶπαν ὅτι δὲ θἄβρισκε σοφώτερο πουθενά. «Αὐτὸς σοφός, ποὺ δὲν ξέρει τί λέει;» Κι' ἐπῆγε σὲ μιὰ μάγισσα.

— Δὲ μοῦ λές, κυρά μου, ξέρεις τοῦ λόγου σου τί πρέπει νὰ κάνω, γιὰ νὰ μὴν πεθάνω ποτέ;

Ἡ γριὰ κούνησε τὸ κεφάλι.

—Ἐγώ; Ὄχι. Πάρε ὅμως τὸ μονοπάτι ποὺ φέρνει στὸ δάσος, καὶ ρώτα ἐκεῖ τὴ μάγισσα μὲ τὸ ἕνα μάτι, νὰ σοῦ πῇ. Αὐτὴ ξέρει πιὸ πολλὰ ἀπὸ μένα.

Ὁ ἄνθρωπος, ποὺ δὲν ἤθελε νὰ πεθάνῃ ποτέ, ἔκανε ὅπως τοῦ εἶπε. Πῆρε τὸ μονοπάτι ποὺ ἔφερνε στὸ δάσος, κι' ἐκεῖ, μέσα σ' ἕνα δέντρο ποὺ τὸν κορμό του τὸν ἀγκάλιαζαν τρεῖς ἀλλὰ τὰ σαράκια εἶχαν φάει τὰ σωθικά του, εἶδε, στὴν κουφάλα του, τὴ μάγισσα μὲ τὸ ἕνα μάτι καὶ τὴ ρώτησε ὅπως τὸ σοφό.

—Ἔτσι; Θὲς νὰ μὴν πεθάνῃς ποτέ; Τότε ἄκου. Πάρε ἄκρη-ἄκρη τὸ ποταμάκι ποὺ βλέπεις. Καὶ μέτρα στὸ δρόμο σου τὰ δέντρα. Σὰν περάσῃς τὰ χίλια, γδύσου καὶ λούσου. Ὕστερα ἔβγα ἀπ' τὸ νερό, γύρισε πρὸς τὸ μέρος ποὺ θὰ δῇς τὸν ἥλιο νὰ βασιλεύῃ καὶ σκύψε. Θὰ δῇς ἕνα λουλούδι στὰ πόδια σου, κίτρινο. Γονάτισε, μύρισέ το καὶ δὲν ἔχεις φόβο νὰ πεθάνῃς ποτέ σου.

Ὁ ἄνθρωπος ποὺ φοβόταν τὸ θάνατο, χάρηκε τόσο πολὺ ἅμα ἄκουσε μὲ τί εὔκολο τρόπο θὰ μποροῦσε νὰ γλυτώσῃ ἀπ' τὰ νύχια του, ποὺ ἔβγαλε ἀπ' τὴ ζώνη του κι' ἔδωσε τῆς μάγισσας ἕνα πουγγὶ γεμάτο φλουριά. Ὕστερα πῆγε ἄκρη-ἄκρη ἀπ' τὸ ποτάμι, μέτρησε χίλια δέντρα, κι' ἐκεῖ ἔβγαλε τὰ ροῦχα του καὶ λούστηκε. Ὕστερα βγῆκε ἀπ' τὸ νερὸ ἔσκυψε κι' εἶδε τὸ λουλούδι μὲ τὰ κίτρινα φύλλα. Καθὼς ὅμως γονάτισε γιὰ νὰ τὸ μυρίσῃ, ἄκουσε νὰ θροΐζουν τὰ φύλλα ἑνὸς δέντρου κι' εἶδε νὰ ξεπετιέται ἕνα ἐλάφι καὶ νὰ τρέχῃ τρομαγμένο. Σάστισε. Τὴν ἴδια ὥρα ἀκούστηκε ἕνας πυροβολισμός, κι' ὁ ἄνθρωπος ποὺ φοβόταν τὸ θάνατο, ἔφερε τὸ χέρι στὸ μέρος τῆς καρδιάς του ποὺ εἶχε βαφεῖ μὲ αἷμα. Οὔρλιαξε ἀπ' τὸν πόνο, ταλαντεύτηκε μιὰ στιγμή, καὶ σὲ λίγο σωριάστηκε κάτω βαρὺς καὶ ξερός. Τὸν εἶχε βρεῖ τὸ βόλι ἑνὸς κυνηγοῦ.

Σὲ λίγο πρόβαλε τὸ φεγγάρι ὁλόγιομο. Καὶ καθώς, ἀνάμεσα ἀπ' τὰ φυλλώματα τοῦ δάσους, εἶδε τὸν ἄνθρωπο ποὺ φοβόταν τὸ θάνατο νεκρό, ὁ κυνηγὸς τοῦ ἔκλεισε τὰ βαριά του ματόφυλλα ἀργὰ καὶ κούνησε τὰ χείλη του μὲ οἶχτο...

Κ. Π. ΛΕΥΚ.

ΤΟ ΠΑΛΙΟ ΚΑΡΑΒΙ

ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑ ὑπὸ ALPHONSE DAUDET

«Οἱ περίεργοι τὸν συνόδευαν ὡς τὴν ἀστυνομία...» (Σελ. 338, στ. β'.)

— Συνέχεια ἀπὸ τὸ προηγούμενο —

Ὁ κόσμος ἄρχισε νὰ χαμογελάῃ, ὁ μπάρμπα-Λουδῶ, ἀτάραχος, συνέχισε.

—Ὁμορφο μέρος τὸ Κλαμεσύ, δενδρόφυτο ἀπὸ πάνω ὡς κάτω, μὲ καλὰ ξύλα, ὅλοι οἱ μαραγκοὶ τὸ ξέρουν αὐτό. Ἐκεῖ ἀγοράζω τὴν ξυλεία μου, κι' εἶναι μὲ τ' ὄνομα ἡ ξυλεία ἡ δική μου. Ἔχω τὰ μάτια μου τέσσερα ὅταν φωνίζω, δὲν εἶμαι κανένας ἄσσος, ὅπως λέει κι' ἡ γυναίκα μου, μὰ ἔχω τὰ μάτια μου τέσσερα. Νά, τί κάνω: παίρνω ἕνα δέντρο, χοντρὸ σὰν καὶ σᾶς, μὲ τὸ συμπάθειο κύριε ἀστυνόμε, καὶ τὸ δένω μ' ἕνα σκοινί, νά, ἔτσι...

Εἶχε ἁρπάξει τὸν ἀστυφύλακα κι' εἶχε ἀρχίσει νὰ τὸν τυλίγῃ μ' ἕνα σπάγγο ποὖχε βγάλει ἀπ' τὴν τσέπη του. Ὁ ἀστυφύλακας θυμωμένος φώναξε:

—Ἄσε με ἥσυχο! Θὰ μ' ἀφήσῃς σοῦ εἶπα;

— Θὰ σ' ἀφήσω, μὰ κάτσε μιὰ στιγμὴ νὰ δώσω στὸν κ. ἀστυνόμο νὰ καταλάβῃ. Τὸ τυλίγω καλὰ καλὰ κι' ὕστερα παίρνω τὸ μέτρο μου κι' ἀρχίζω νὰ πολλαπλασιάζω, δὲν θυμάμαι ἀκριβῶς πῶς πολλαπλασιάζω... ἡ γυναίκα μου ξέρει νὰ λογαριάζῃ, γερὸ κεφάλι βλέπετε.

Ὁ κόσμος διασκέδαζε φοβερά, ὡς κι' ὁ κ. ἀστυνόμος εἶχε εὐδοκήσει νὰ χαμογελάσῃ.

Ὅταν πάψανε λίγο τὰ γέλια, τὸν ρώτησε...

— Τί θὰ τὸ κάνῃς αὐτὸ τὸ παιδί;

—Ὄχι εἰσοδηματία, ἀσφαλῶς ὄχι! δὲν ἔβγαλε κανέναν τέτοιο ἡ οἰκογένειά μας· ἀλλὰ γαυτικό, ἕνα γερὸ καὶ τίμιο γαυτικὸ σὰν ὅλους μας.

—Ἔχεις παιδιά;

—Ἔχω, λέει; ἕνα ποὺ περπατάει, ἕνα στὶς φασκιὲς κι' ἕνα ποὺ περιμένουμε. Ὄχι καὶ λίγα αἴ, γιὰ ἕναν ἄνθρωπο ποὺ δὲν εἶναι ἄσσος. Μ' αὐτὸ θὰ γίνουν τέσσερα· ἀλλὰ δὲ βαριέσαι, ὅταν ὑπάρχει φαΐ γιὰ τρεῖς, ὑπάρχει καὶ γιὰ τέσσερις. Στριμώχνεται κανεὶς λιγάκι, βγάζει μιὰ μπουκιὰ φαΐ ἀπ' τὸ πιάτο του καὶ φροντίζει νὰ πουλάῃ ἀκριβότερα τὴν ξυλεία του.

Κι' οἱ ὦμοι του τρανταζόνταν ἀπ' τὰ βροντερὰ γέλια του.

Τοῦδωσαν ἕνα χοντρὸ βιβλίο νὰ ὑπογράψῃ· ἐπειδὴ ὅμως δὲν ἤξερε γράμματα, ἔβαλε ἕνα σταυρὸ στὸ κάτω μέρος τῆς σελίδας.

Ὕστερα ὁ ἀστυνόμος τοῦδωκε τὸ μικρὸ λέγοντας:

— Πάρ' το, μπάρμπα-Λουδώ, καὶ κάν' το ἕνα καλὸ καὶ τίμιο ἄνθρωπο. Ἂν μάθω τίποτα σχετικὸ μὲ τοὺς γονεῖς του, θὰ σὲ εἰδοποιήσω, ἀλλὰ δὲν πιστεύω νὰ τὸ ζητήσουν ποτέ. Ὅσο γιὰ σένα, φαίνεσαι τίμιος ἄνθρωπος καὶ σοῦχω ἐμπιστοσύνη. Ἄκουγε πάντα τὴ γυναῖκα σου καὶ μὴν παραπίνεις κρασί.

Ἡ σκοτεινὴ νύχτα, τὸ τσουχτερὸ κρύο, οἱ ἀδιάφοροι διαβάτες ποὺ βιάζονται νὰ πᾶνε σπίτι τους νὰ ζεσταθοῦν, ὅλα αὐτὰ κάνουν ἀμέσως ἕνα φτωχὸ ἄνθρωπο νὰ πέσῃ ἀπ' τὰ σύννεφα.

Μόλις βγῆκε στὸ δρόμο, μὲ τὸ ἔγγραφο ποὺ τοῦδωσαν ἀπ' τὴν ἀστυνομία στὴν τσέπη καὶ τὸ μικρὸ ἀπ' τὸ χέρι, ἀμέσως ἄρχισε νὰ τοῦ πέφτῃ ὁ ἐνθουσιασμὸς καὶ κατάλαβε, γιὰ πρώτη φορά, τί ἔκανε.

Μὰ τί, πάντα ὁ ἴδιος θἄτανε;

Ἕνας κουτός, ἕνας ποὺ ζεῖ πάντα στὰ σύννεφα. Δὲν μποροῦσε ποτὲ νὰ τραβήξῃ τὸ δρόμο του, χωρὶς νὰ νανακατωθῇ σὲ δουλειὲς ποὺ δὲν τὸν ἐνδιέφεραν.

Προαισθανόταν τὸ θυμὸ τῆς κυρὰ-Λουδώ.

Τί ὑποδοχὴ θὰ τοῦκανε, Θεέ μου, τί ὑποδοχή!

Εἶναι φοβερὸ νἄχῃ γυναῖκα μὲ γερὸ κεφάλι ἕνας ἄνθρωπος ποὖχει πάντα τὴν καρδιὰ στὸ χέρι. Δὲν τολμοῦσε νὰ πάῃ σπίτι του, ἀλλὰ οὔτε καὶ στὴν Ἀστυνομία νὰ γυρίσῃ.

— Τί νὰ κάνῃ; Θεέ μου, τί νὰ κάνῃ;

Περπατοῦσαν στὸ σκοτάδι.

Ὁ μπάρμπα-Λουδῶ μιλοῦσε μόνος του, χειρονομοῦσε, ἑτοίμαζε τὴν ἀπολογία του. Ὁ μικρός, ἀποκαμωμένος ἀπ' τὴν κούραση, εἶχε κρεμαστεῖ ὁλόκληρος στὸ μπράτσο τοῦ μπάρμπα-Λουδώ. Δὲν ἄντεχε ἄλλο.

Ὁ μπάρμπα-Λουδὼ τὸ κατάλαβε κι' ἔσκυψε καὶ τὸν πῆρε ἀγκαλιά.

Τὸ σφίξιμο τῶν δυὸ μικρῶν χεριῶν γύρω ἀπ' τὸ λαιμό του τοῦδωσε λίγο θάρρος, καὶ ξανάρχισε τὸ δρόμο του σκεπτόμενος: «Πάει τώρα, ὅ,τι ἔγινε, ἔγινε, ὁ Θεὸς βοηθός».

Ἂν ὅμως ἡ κυρὰ-Λουδὼ τοὺς ἔδιωχνε, τί νἄκανε; θὰ τὸ πήγαινε πίσω στὴν ἀστυνομία. Ἴσως ὅμως νὰ δεχόταν νὰ τὸ

«Περπατοῦσαν στὸ σκοτάδι...» (Σελ. 355, στ. α'.)

κρατήσῃ γιὰ μιὰ νύχτα, νἄτρωγε τὸ κακόμοιρο παιδὶ καὶ νὰ ζεσταινότανε τουλάχιστο λιγάκι.

Μ' αὐτὲς τὶς σκέψεις ψτάσανε πιὰ στὴ γέφυρα τοῦ Ὄστερλιτς ὅπου ἤτανε ἀραγμένη ἡ «Ὡραία Νιδερναΐζα».

Μιὰ μυρωδιὰ ἀπὸ φρεσκοκομμένα ξύλα γέμιζε τὸν ἀέρα.

Γιὰ ν' ἀνέβῃ στὸ καράβι του, ὁ μπάρμπα-Λουδὼ ἔπρεπε νὰ περάσῃ ἀπὸ δυὸ σανίδες. Προχωροῦσε σιγὰ-σιγά, προσέχοντας ὅσο μποροῦσε περισσότερο, ἐξ αἰτίας τοῦ παιδιοῦ ποὺ τοῦσφιγγε τὸ λαιμό.

Τί σκοτεινὴ νύχτα, Θεέ μου!

Μιᾶς μόνο καμπίνας τὸ παραθυράκι ἦταν φωτισμένο καὶ μιὰ φωτερὴ γραμμὴ φαινότανε κάτω ἀπ' τὴν πόρτα.

Ἀπ' τὸ κατάστρωμα ἀκουγόταν ἡ φωνὴ τῆς κυρὰ-Λουδώ, ποὺ μάλωνε τὰ παιδιά.

— Θὰ τελειώσῃς καὶ καμμιὰ φορά, Λίνα;

Ἦταν ἀργὰ πιὰ νὰ γυρίσῃ πίσω, μάζεψε ὅλο τὸ κουράγιο του, ἔσπρωξε τὴν πόρτα καὶ μπῆκε. Ἡ κυρὰ-Λουδὼ εἶχε γυρισμένη τὴν πλάτη καὶ σκάλιζε τὴ φωτιά, ἀλλὰ κατάλαβε τὸ περπάτημα τοῦ ἀνδρός της καί, χωρὶς νὰ κινηθῇ ἀπ' τὴ θέση της, εἶπε:

—Ἐσὺ εἶσαι, Θωμᾶ; τί ἀργὰ ποὺ γυρίζεις!

Οἱ πατάτες τηγανιζόταν μέσα στὸ λάδι κάνοντας ἓν' ἀδιάκοπο τσιτσίρισμα.

Ὁ μπάρμπα-Λουδὼ ἄφησε τὸ μικρὸ κάτω, κι' αὐτό, ξαφνιασμένο ἀπ' τὴ ζέστη, ἄρχισε νὰ τρίβῃ τὰ μελανιασμένα δαχτυλάκια του.

Χαμογέλασε καὶ μὲ σιγανὴ φωνίτσα εἶπε:

— Ζέστη...

Ἡ κυρὰ-Λουδὼ γύρισε τὸ κεφάλι της καί, δείχνοντας στὸν ἄντρα της τὸ κουρελιάρικο παιδὶ ποὺ στεκόταν στὴ μέση τῆς κάμαρας, θυμωμένη, ρώτησε:

— Τ' εἶν' αὐτό;

— Μιὰ ἔκπληξη, χέ, χέ, μιὰ ἔκπληξη, εἶπε ὁ ἀγαθὸς ναυτικός, προσπαθώντας νὰ γελάσῃ γιὰ νὰ πάρῃ λίγο θάρρος, ἀπὸ μέσα του ὅμως εὐχότανε νὰ μὴν εἶχε φθάσει ἀκόμη. Κι' ἐπειδὴ ἡ γυναίκα του, περιμένοντας μιὰν ἐξήγηση, τὸν στραβοκοίταζε, ἄρχισε νὰ τῆς διηγῆται τί συνέβη ὅσο πιὸ καλύτερα μποροῦσε

— Οἱ γονεῖς του τὸ εἶχαν ἐγκαταλείψει, τὸ βρήκανε νὰ κλαίῃ στὸ δρόμο, ρώτησαν:

— Ποιὸς τὸ θέλει;

—Ἐγώ, ἀποκρίθηκα.

Κι' ὁ ἀστυνόμος μοῦπε.

— Πάρ' το! Δὲν εἶναι ἔτσι, μικρέ;

Ἔξω φρενῶν πιὰ ἡ κυρὰ-Λουδὼ φώναξε:—Ἡ τρελλὸς εἶσαι, ἢ μεθυσμένος! τί βλακεῖες εἶναι αὐτὲς ποὺ μοῦ ἀραδιάζεις; θὲς νὰ μᾶς κάνῃς νὰ πεθάνουμε τῆς πείνας; ἢ βρίσκεις πὼς εἶμαστε τόσο πλούσιοι, ποὺ μᾶς περισσεύουν τὰ φαγιὰ κι' ὁ τόπος;

Ὁ μπάρμπα-Λουδώ, ἀμίλητος, κοιτοῦσε τὶς μύτες τῶν παπουτσιῶν του.

— Δὲν κοιτᾶς τὰ χάλια μας; τὸ καράβι σου εἶναι τρύπιο σὰν τὸ καζάνι μου, κι' ἀντὶ νὰ κοιτάξῃς τὴν κατάντια μας, πᾶς καὶ μοῦ κουβαλᾶς τὰ χαμένα παιδιὰ τοῦ δρόμου!

(Ἀκολουθεῖ) ΒΑΣΟΥΛΑ ΜΠΟΥΡΝΙΑ

ΑΠΟ ΤΑ ΠΑΡΑΜΥΘΙΑ ΤΟΥ ΚΙΠΛΙΝ

ΠΩΣ ΕΓΙΝΕ Ο ΚΛΙΜΟΣ ΤΗΣ ΦΑΛΑΙΝΑΣ

Μιὰ φορὰ κι' ἕναν καιρό, πολυαγαπημένο μου, ἦταν στὴ θάλασσα μιὰ φάλαινα ποὺ ἔτρωγε ψάρια. Ἔτρωγε τὴν παλαμίδα καὶ τὴ γαρίδα, τὴ σουπιὰ καὶ τὸ σαυρίδι, τὸ μπαρμπούνι καὶ τὸ λιθρίνι, τὴν τσιπούρα καὶ τὸ ταῖρι της, τὸ σκουμπρί, τὸ κεφαλόπουλο καὶ τὸ πραγματικὸ κι' ἀληθινὸ «γυρίζον καὶ στριφογυρίζον» χέλι. Ὅσα ψάρια μποροῦσε νὰ βρῇ σ' ὁλόκληρη τὴ θάλασσα, τὰ ἔτρωγε μὲ τὸ στόμα της — ἔτσι! Ὡς ποὺ τέλος ἔμεινε μόνο ἕνα μικρὸ ψαράκι σ' ὅλη τὴ θάλασσα, καὶ ἦταν ἕνα Πονηρὸ ψαράκι καὶ κολυμποῦσε λίγο πίσω ἀπὸ τὸ ἀριστερὸ αὐτὶ τῆς φάλαινας, ὥστε νὰ εἶναι μακρυὰ ἀπὸ κάθε κίνδυνο.

Τότε ἡ φάλαινα σηκώθηκε ἀπάνω στὴν οὐρά της κι' εἶπε, πεινῶ. Καὶ τὸ Πονηρὸ ψαράκι εἶπε μὲ πονηρὴ φωνίτσα:

— Εὐγενὲς καὶ γενναῖον Κῆτος, δοκίμασες ποτὲ ἄνθρωπο;

— Ὄχι, εἶπε ἡ φάλαινα, πῶς εἶναι;

— Ὡραῖος, εἶπε τὸ Πονηρὸ ψαράκι, ὡραῖος, ἀλλὰ δυσκολοχώνευτος.

— Τότε βρές μου μερικούς, εἶπε ἡ φάλαινα, κι' ἔκανε τὴ θάλασσα ν' ἀφρίσῃ μὲ τὴν οὐρά της.

— Ἕνας κάθε φορὰ εἶναι ἀρκετός, εἶπε τὸ Πονηρὸ ψάρι. Ἂν κολυμπήσῃς στὸ πεντηκοστὸ βόρειο πλάτος, στὸ τεσσαρακοστὸ δυτικὸ μῆκος (αὐτὸ εἶναι μαγικὸ) θὰ βρῇς νὰ κάθεται ἀπάνω σ' ἕνα δοκάρι, στὴ μέση τῆς θάλασσας, μὲ τίποτε ἄλλο ἀπάνω του, παρὰ μόνο ἕνα βρακάκι ἀπὸ γαλάζιο καραβόπανο, ἕνα ζευγάρι τιράντες (πρέπει ἰδιαιτέρως νὰ θυμᾶσαι τὶς τιράντες, πολυαγαπημένο) καὶ ἕνα ναυτικὸ μαχαίρι, ἕνας ναυαγὸς θαλασσινός, ὁ ὁποῖος πρέπει νὰ σοῦ πῶ, εἶν' ἕνας ἄνθρωπος μὲ ἄπειρα μέσα κι' ἐξυπνάδα...

Ἔτσι ἡ φάλαινα κολύμπησε, κολύμπησε στὸ πεντηκοστὸ βόρειο πλάτος, στὸ τεσσαρακοστὸ δυτικὸ μῆκος, ὅσο γρηγορώτερα μποροῦσε νὰ κολυμπήσῃ· κι' ἀπάνω σὲ μιὰ σχεδία, στὴ μέση τῆς θάλασσας, χωρὶς νὰ φορῇ τίποτε ἐκτὸς ἀπὸ ἕνα βρακάκι ἀπὸ γαλάζιο καραβόπανο, ἀπὸ ἕνα ζευγάρι τιράντες (πρέπει ἰδιαιτέρως νὰ θυμᾶσαι τὶς τιράντες, πολυαγαπημένο) κι' ἕνα ναυτικὸ μαχαίρι, βρῆκε ἕναν μόνο, ἔρημο θαλασσινὸ ναυαγό, ποὺ ἔσερνε τὰ δάχτυλά του στὸ νερό. (Εἶχε τῆς μαμμᾶς του τὴν ἄδεια νὰ παίζῃ μὲ τὸ νερό, γιατὶ ἀλλοιώτικα οὐδέποτε θὰ τὸ ἔκανε γιατὶ ἦταν ἕνας ἄνθρωπος μὲ ἄπειρα μέσα κι' ἐξυπνάδα.)

Τότε ἡ φάλαινα ἄνοιξε τὸ στόμα της πρὸς τὰ πίσω, πολὺ πολὺ πίσω, πίσω, ὥς ποὺ ἔφτασε σχεδὸν τὴν οὐρά της, καὶ κατάπιε τὸ θαλασσινὸ ναυαγὸ καὶ τὴ σχεδία ἀπάνω στὴν ὁποία καθόταν, καὶ τὸ γαλάζιο του βρακάκι, καὶ τὶς τιράντες (τὶς ὁποῖες δὲν πρέπει νὰ λησμονήσῃς) καὶ τὸ ναυτικὸ μαχαίρι. Τὰ κατάπιε ὅλα μέσα στὸ ζεστό, σκοτεινό, ἐσωτερικὸ ντουλάπι της, κι' ἔγλυψε τὰ χείλη της, καὶ γύρισε τρεῖς φορὲς ἀπάνω στὴν οὐρά της.

Ἀλλὰ μόλις ὁ θαλασσινός, ποὺ ἦταν ἕνας ἄνθρωπος μὲ ἄπειρα μέσα κι' ἐξυπνάδα, βρέθηκε ἀληθινὰ μέσα στῆς φάλαινας τὸ ζεστό, σκοτεινό, ἐσωτερικὸ ντουλάπι, σκόνταψε, πήδησε, χτύπησε, κουτούλησε, σηκώθηκε, χόρεψε, χοροπήδησε, κακοποίησε, μπάτσισε, γρονθοκόπησε, ἔδειρε, δάγκασε καὶ κυλίστηκε. ἄρπαξε, οὔρλιαξε, κούτσανε, ἔπεσε, φώναξε, ἀναστέναξε, μπουσούλισε, τσίριξε, περπάτησε, κλώτσησε καὶ χόρεψε ὅσο δὲν ἔπρεπε. Καὶ ἡ φάλαινα αἰστάνθηκε πῶς ἦταν ἀληθινὰ παρὰ πολὺ δυστυχής (ξέχασες τὶς τιράντες;). Ἔτσι εἶπε στὸ Πονηρὸ ψαράκι:

— Αὐτὸς ὁ ἄνθρωπος εἶναι πολὺ δυσκολοχώνευτος, κι' ἐκτὸς αὐτοῦ, μοῦ ἔφερε ρέψιμο. Τί νὰ κάνω;

— Πές του νὰ βγῇ ἔξω, εἶπε τὸ Πονηρὸ ψάρι.

Ἔτσι ἡ φάλαινα φώναξε μέσα ἀπὸ τὸ δικό της λαιμό, τὸ θαλασσινὸ ναυαγό:

— Ἔλα ἔξω καὶ φέρσου καλά. Μοῦ ἦρθε ρέψιμο.

— Ποτέ! ποτέ! εἶπε ὁ θαλασσινός. Ὄχι ἔτσι, ἀλλὰ πολὺ ἀλλοιώτικα. Πήγαινέ με στὴν παραλία τῆς γενεθλίου μου καὶ στὰ Λευκὰ Ὄρη τῆς Ἀλβιόνος, καὶ θὰ τὸ σκεφθῶ.

Κι' ἄρχισε νὰ χορεύῃ περισσότερο παρὰ ποτέ.

— Εἶναι καλύτερο νὰ τὸν πᾶς σπίτι του, εἶπε τὸ Πονηρὸ ψάρι στὴ φάλαινα. Πρέπει νὰ σοῦ θυμίσω πῶς εἶναι ἕνας ἄνθρωπος μὲ ἄπειρα μέσα κι' ἐξυπνάδα.

Ἔτσι ἡ φάλαινα κολύμπησε, κολύμπησε, κολύμπησε, μὲ τὰ δύο της πτερύγια καὶ μὲ τὴν οὐρά της, ὅσο περισσότερο μποροῦσε ἐξαιτίας τοῦ ρεψίματος, καὶ τέλος εἶδε τοῦ θαλασσινοῦ τὴ γενέθλια παραλία καὶ τὰ Λευκὰ Ὄρη τῆς Ἀλβιόνος καὶ ὅρμησε ἀπάνω στὴν παραλία κι' ἄνοιξε τὸ στόμα της πλατὺ πλατὺ καὶ εἶπε:

— Ἄλλαξε θέση ἐδῶ καὶ πήγαινε στὸ Γουΐντσεστερ, στὸ Ἀσούελοτ, στὴ Νάσουα, στὴν Κίνα καὶ στοὺς σταθμοὺς ἀπάνω στὴν ὁδὸ Φίτς-μπούρζ!

Καὶ ἀκριβῶς ὅταν ἔλεγε «Φίτς», ὁ θαλασσινὸς βγῆκε ἀπ' τὸ στόμα της.

Ἀλλ' ἐνῶ ἡ φάλαινα κολυμποῦσε, ὁ θαλασσινός, ὁ ὁποῖος ἦταν πραγματικῶς ἕνα πρόσωπο μὲ ἄπειρα μέσα κι' ἐξυπνάδα, πῆρε τὸ ναυτικό του μαχαίρι κι' ἔκοψε τὸ δοκάρι κι' ἔκανε μιὰ τετράγωνη σχάρα, σταυρωτή, καὶ τὴν ἔδεσε στερεὰ μὲ τὶς τιράντες του (τώρα καταλαβαίνεις γιατὶ δὲν ἔπρεπε νὰ λησμονήσῃς τὶς τιράντες!) καὶ τὴν ἔδεσε αὐτὴ τὴ σχάρα ὡραῖα καὶ σφιχτὰ μέσα στὸ λαιμὸ τῆς φάλαινας, κι' ἐκεῖ τὴν κόλλησε!

Ἔπειτα ἀπήγγειλε τὸ ἑπόμενο δίστιχο, ποὺ ἐπειδὴ δὲν τὸ ἄκουσες, θὰ ἐπιχειρήσω νὰ σοῦ τὸ διηγηθῶ:

Μὲ μιὰ σχάρα στὸ λαιμό σου
Σοῦ περιόρισα τὸ φαγητό σου.

Καὶ πήδησε ἔξω ἀπ' τὸ δοκάρι, καὶ πῆγε σπίτι στὴ μητέρα του, ἡ ὁποία τοῦ εἶχε δώσει τὴν ἄδεια νὰ σέρνῃ τὰ δάχτυλά του στὸ νερό, καὶ παντρεύτηκε κι' ἔζησε εὐτυχὴς πάντοτε, πάντοτε κατόπι! Ἔτσι ἔκανε ἡ φάλαινα. Ἀλλ' ἀπ' αὐτὴ τὴν ἡμέρα κι' ἔπειτα, ἡ σχάρα στὸ λαιμό της, τὴν ὁποία οὔτε μποροῦσε νὰ βγάλῃ βήχοντας, οὔτε νὰ καταπιῇ, τὴν ἐμπόδιζε νὰ τρώγῃ ἄλλο ἐκτὸς ἀπὸ πολὺ πολὺ μικρὰ ψαράκια· καὶ αὐτὸς εἶναι ὁ λόγος ποὺ οἱ φάλαινες στὶς ἡμέρες μας δὲν τρῶνε ποτὲ ἀνθρώπους, παιδιὰ ἢ κοριτσάκια.

Τὸ Πονηρὸ ψαράκι πῆγε καὶ κρύφτηκε στὸ βοῦρκο, κάτω ἀπ' τὰ σκαλοπάτια τῆς Πόρτας τοῦ Ἰσημερινοῦ. Φοβόταν μήπως ἡ φάλαινα ἤταν θυμωμένη ἐναντίο του. Ὁ ναύτης πῆρε τὸ ναυτικὸ μαχαίρι σπίτι του. Φοροῦσε τὸ γαλάζιο βρακάκι, ὅταν βγῆκε πάνω στὸ δοκάρι. Οἱ τιράντες ἔμειναν πίσω, βλέπεις, γιατὶ ἔδεσαν τὴ σχάρα. Κι' αὐτὸ εἶναι τὸ τέλος αὐτοῦ τοῦ παραμυθιοῦ.

Ὅταν τὰ παράθυρά τῆς καμπίνας εἶναι σκοτεινά
Καὶ τὸ πλοῖο πάει «χόπ» μ' ἕνα κούνημα στὴ [μέση
Κι' ὁ καμαρότος δὲν μπορεῖ νὰ σταθῇ πουθενά
Κι' ἀκουμπᾷ παντοῦ γιὰ νὰ μὴν πέσῃ.
Ἡ ντανιὰ πεσμένη σὰ σωρὸς
Κι' ἡ μαμμὰ «νὰ κοιμηθῶ» σοῦ λέει «ἄφησέ με»
Κι' εἶσαι ἄπλυτος, ἀχτένιστος, γυμνός,
Τότε ἴσως νὰ μαντεύσῃς τὸ τί λέμε
Δυτικὸς Τεσσαρακοστός, Βόρειος Πεντηκοστός.

(Rudyard Kipling) Μετάφρ. Ν. Γ. Κ.

Ο ΘΑΝΑΤΟΣ ΤΟΥ ΑΗΤΟΥ

Σὰν πέρασε ὁ ἀητὸς ψηλὰ
ἀπ' τὸ αἰώνιο χιόνι,
Στὸ πέταγμά του ἀναζητᾷ
περσότερον ἀγέρα,
Τὸν Ἥλιο πιὸ σιμότερα
σὸ διάφανον ἀθέρα
Ὅπου στὰ μάτια τὰ θολὰ
τὶς φλόγες θὰ φουντώνῃ.

Πλῆθος ἀπ' ἀστραπὲς τ' ἀβρὸ
κορμί του τὸ κυκλώνει
Πάντα ψηλότερα τραβᾷ
μέσ' στὴ μαβιὰν ἡμέρα
Πηγαίνει πρὸς τὴν ἀστραπή,
στὴν καταιγίδα πέρα,
Μὰ ὁ κέραυνὸς τὰ δυὸ φτερὰ
μὲ τὴ φωτιὰ πυρώνει.

Μὲ μιὰ κραυγὴ ἀπόκοσμη
στῆς ἀστραπῆς τὰ τόξα
Ἁρπάζεται ἀπ' τὸ σίφουνα,
πίνοντας, θεῖος καὶ πρᾶος,
Τὴ σκορπισμένη φλόγα καὶ
γκρεμίζεται στὸ χάος!

Εὐτυχισμένος νἆν' κι' αὐτὸς
γιὰ Λευτεριὰ καὶ Δόξα
Ποὺ θὰ πεθάνῃ σὰν ἀητός,
μέσ' στὸ κενὸ τοῦ ἀπείρου,
Μὲ θεῖο θάνατο γοργό,
στὴν τρέλλα ἑνὸς ὀνείρου!

José Masia de Heredia ΛΙΛΑ ΚΑΡΑΚΑΛΟΥ

ΑΘΗΝΑΪΚΑΙ ΕΠΙΣΤΟΛΑΙ

ΚΟΥΡΕΙΟ ΓΙΑ ΠΑΙΔΙΑ

Ἀγαπητοί μου,

ΣΗΜΕΡΑ ἔλαβα τὴ ρεκλάμα ἑνὸς νέου κουρείου — τοῦ κ. Κ. Χαμαράκη στὴν ὁδὸν Σταδίου — ποὺ ἔχει καὶ «εἰδικὴ» αἴθουσα γιὰ παιδιά. Κι' αὐτὸ μοῦ ἔμαθε μερικὰ πράγματα ποὺ δὲν τἄξερα, καὶ μοῦ θύμισε ἄλλα ποὺ τἄχα ξεχασμένα.

Ἀλήθεια, γιὰ τὸ παιδί, μιὰ ἀπ' τὶς χειρότερες ὧρες εἶν' ἐκεῖνες ποὺ τὸ καθίζουν σὲ μιὰ καρέκλα καὶ τοῦ φοροῦν μιὰ πετσέτα γιὰ νὰ τοῦ κόψουν τὰ μαλλιά. Ὁ ἄνθρωπος μὲ τὴν ψαλλίδα, τὴν τσατσάρα ἢ τὴ μηχανή, τοῦ φαίνεται σὰν ἕνας δήμιος, ποὺ μὲ ἀπαίσια σύνεργα ἑτοιμάζεται νὰ τὸ βασανίσῃ. Ἄλλα παιδιὰ ξεφωνίζουν κι' ἀντιστέκουνται σὰ δαιμονισμένα, ἄλλα παραδίνουνται κλαίγοντας ὅλη τὴν ὥρα, κι' ἄλλα, ἀκόμα οἰκτρότερα, ὑπομένουν τὸ μαρτύριο μὲ σωπὴ καὶ κατήφεια. Ἐγώ, μικρός, χαλοῦσα τὸν κόσμο. Τὸν κουρέα μας — ποὺ τὸν ἔλεγαν Κουπουσέτα κι' ἦταν καὶ χοροδιδάσκαλος — τὸν ἀντιπαθοῦσα σὰν ἐχθρό. Ὁ καϊμένος ὁ πατέρας μου μεταχειριζόταν χίλια τεχνάσματα γιὰ νὰ μὲ καταφέρῃ νὰ καθήσω καὶ νὰ φορέσω τὴν πετσέτα. Μιὰ μέρα, θυμοῦμαι, θύμωσα τόσο πολύ, ποὺ ἄρπαξα τὴν ψαλλίδα καὶ τὴν τσατσάρα κι' ἀπὸ τὸ παράθυρο — ἰσόγειο εὐτυχῶς — τὰ πέταξα στὴν αὐλή. Ὁ Κουπουσέτας — λὲς καὶ τὸν βλέπω ἀκόμα μὲ τὰ μαῦρα του γενάκια, τὴν ἀσημένια ἀλυσίδα καὶ τὴν κόκκινη γραβάτα — ξεκαρδίστηκε ἀπὸ τὰ γέλια. Ὁ πατέρας μου μὲ μάλωσε δυνατά. Τὸν ἔπιασα ὅμως μιὰ στιγμὴ ποὺ κρυφοκοίταζε τὸν κουρέα καὶ κρυφογελοῦσε. Ὕστερα μοῦφεραν ἕνα γλυκὸ — ἀμοιβὴ γιὰ τὸ κατόρθωμά μου. Καὶ στὸ τέλος ὑποχώρησα καὶ παραδόθηκα... ὅπως πάντα.

Γιὰ δυὸ λόγους, θυμοῦμαι, πολὺ σπουδαίους καὶ τοὺς δυό, δὲν ἤθελα νὰ μοῦ κόβουν τὰ μαλλιά. Πρῶτο, ἀπὸ μιὰ πολὺ ζωηρὴ παιδικὴ φιλαρέσκεια. Μᾶρεσε νἄχω μακριὰ μαλλιά, νὰ μοῦ τὰ χτενίζουν, νὰ τὰ χωρίζουν στὴ μέση — ἄχ, ἐκείνη ἡ χωρίστρα! — νὰ μοῦ τὰ κατατσαρώνουν. Καὶ πολλὲς φορές, ὅλ' αὐτὰ προσπαθοῦσα νὰ τὰ κάνω μονάχος μου καὶ παιδευόμουν ὧρες μπροστὰ στὸν καθρέφτη... Μὰ τὰ περισσότερα, νομίζω, μικρὰ παιδιὰ ἀγαποῦν ἔτσι τὰ μαλλιά τους. Ὅταν μάλιστα εἶναι χρυσὲς μπούκλες, ταγοράκια τὶς καμαρώνουν ὅσο κι' ἡ μητέρα τους. Ἂν διαβάσατε τὸ «Βιβλίο τοῦ μικροῦ ἀδελφοῦ» τοῦ Γκέγερσταμ, θὰ θυμᾶστε βέβαια τὸ ἀγοράκι στὸ τραῖνο, ὅταν τὸ πήγαιναν νὰ τοῦ κόψουν τὶς μπούκλες, καὶ τὄλεγε μὲ τόση σπουδαιότητα σ' ὅλους τοὺς συνταξιδιώτες, ἀπορώντας ποὺ μερικοὶ δὲν ἔδιναν καμμιὰ προσοχὴ καὶ τἄκουγαν σὰ νὰ τοὺς ἔλεγε τὸ πιὸ ἀσήμαντο πρᾶγμα τοῦ κόσμου. Γιὰ τὸ ἀγοράκι ἦταν τόσο σημαντικό! Θὰ τοῦ ἀφαιροῦσαν — γιατὶ ἔτσι ἔπρεπε — τὸ καλύτερό του στολίδι. Μὲ κοντὰ μαλλιὰ θὰ γιγόταν βέβαια πιὸ μεγάλος, πιὸ «ἄντρας». Μὰ ἡ συναίσθηση αὐτὴ ἦταν τάχα ἀρκετὴ παρηγοριὰ στὴ λύπη τοῦ χωρισμοῦ, στὸν πόνο τῆς θυσίας! Ἐγὼ τουλάχιστο ἤμουν ἀπαρηγόρητος γιὰ μέρες τὴν πρώτη φορὰ ποὺ μοῦκοψαν τὶς χρυσές μου μπούκλες καὶ μᾶφησαν μ' ἕνα κεφάλι γουλί...

— Μαμμάκα, θὰ ξαναγίνουν;

— Ναί, παιδί μου· στὶς κόψαμε γιὰ νὰ δυναμώσουν τὰ μαλλιά σου, νὰ γίνουν πυκνότερα κι' ὡραιότερα...

Ἀλλά... λένε κι' οἱ μαμμάδες ψεμματάκια. Μόλις τὰ μαλλιά μου ἔκαναν νὰ μεγαλώσουν, μόλις μποροῦσα πάλι νὰ τὰ χτενίζω καὶ νὰ τὰ χωρίζω, ὁ πατέρας μου φώναζε τὸν ἀπαίσιο Κουπουσέτα:

— Τσιμάρισέ του τα λιγάκι... σιάξε τού τα... τὸ νοῦ σου, μὴν τοῦ τὰ κόψῃς βαθιὰ τοῦ παιδιοῦ!..

Καὶ τοῦγνεφε, κλείνοντάς του τὸ μάτι καὶ κάνοντας τὸ χέρι σὰν ψαλλίδι: «Σύρριζα!». Ἔ, κι' οἱ μπαμπάδες λένε ψεμματάκια...

Ὁ δεύτερος λόγος ἦταν τὸ μαρτύριο. Μοῦ ἦταν ἀδύνατο νὰ σταθῶ πολλὴν ὥρα ἀκίνητος, μὲ σκυμμένο κεφάλι. Κουνιόμουν, γύριζ' ἀπὸ δῶ, γύριζ' ἀπὸ κεῖ, κι' ὁ κουρέας δυσκολευόταν πολὺ νὰ μὲ «περιποιεῖται»· ἤ, νὰ πῶ καλύτερα, χωρὶς νὰ θέλῃ ὁ ἄνθρωπος μὲ κακομεταχειριζόταν. Σμχνὰ τὸ ψαλλίδι του μπλεκόταν στὶς τρίχες ποὺ μοῦ τὶς τραβοῦσε καὶ μὲ πονοῦσαν. Ἄλλοτε μοῦ ἄγγιζε τὸ δέρμα ἢ πήγαινε νὰ μοῦ κόψῃ... καὶ λίγο αὐτί. Ἔτσι ποὺ ἔκανα, ἀπορῶ πῶς δὲν μοῦ τὄκοψε καμμιὰ μέρα ἢ πῶς δὲν μοῦβγαλε κανένα μάτι. Ζιζάνιο, σᾶς λέω, ἀεικίνητο. Κι' οἱ τριχίτσες χωνόνταν στὸ λαιμό μου, στὴ μύτη μου, στὸ στόμα μου, καὶ μὲ τσιμποῦσαν, καὶ μ' ἐνοχλοῦσαν, καὶ ἴδρωνα, καὶ στενοχωριόμουν καὶ φώναζα: «Φτάνει πιά, φτάνει!». Μαρτύριο τελοσπάντων καὶ δήμιος ὁ Κουπουσέτας. Πῶς νὰ μὴ τὸν ἀντιπαθῶ, πῶς νὰ μὴ τὸν μισῶ;.. Καὶ θυμοῦμαι πῶς δὲν συμφιλιώθηκα μαζί του, παρὰ σὰν μεγάλωσα λιγάκι, καὶ μᾶφινε νὰ μπαίνω μὲ τὸν ὑπηρέτη μας στὸ χοροδιδασκαλεῖο του, ποὺ τὶς ἀποκριὲς ἤταν σημαιοστόλιστο καὶ χόρευαν μέσα ἕνα σωρὸ «μάσκαρες» καὶ «ντετόροι».

Αὐτὰ μοῦ θύμισε ἡ ρεκλάμα τοῦ κουρείου ποὺ ἔλαβα σήμερα. Καὶ μ' ἔμαθε ἀκόμα πῶς ὁ «πολιτισμὸς» τῆς ἐποχῆς μας, ποὺ δὲν ἀφίνει τίποτα ὅπως τὸ ξέραμε, ἔλαβε ὑπ' ὄψει του καὶ τὶς δυσκολίες ποὺ παρουσιάζει τὸ κούρεμα τῶν μικρῶν παιδιῶν καὶ πῆρε σοφά, μὰ τὴν ἀλήθεια, μέτρα γιὰ νὰ τὶς ἐξουδετερώνῃ.

Ἔτσι, στὴν παιδικὴ αἴθουσα τοῦ κουρείου Χαμαράκη, τὰ παιδάκια δὲν κάθουνται σὲ κοινὰ καθίσματα ὅπως οἱ μεγάλοι, οἱ ἐθελοντές, ἀλλὰ σὲ ὡραῖα ἀλογάκια, ἐλέφαντες καὶ καθεξῆς. Ὁ κομμωτὴς εἶναι εἰδικὸς γιὰ παιδιά. Ἔχει δηλαδὴ τὴ δεξιότητα ποὺ χρειάζεται ὅταν κουρεύῃ κανεὶς «ζιζάνια ἀεικίνητα», καὶ προπάντων ἔχει τὴν ὑπομονή. Αὐτὰ γιὰ τὸ κούρεμα. Ἀλλὰ ὅσο γιὰ νὰ καταφέρῃ τὸ παιδὶ νὰ καθήσῃ, ὑποθέτω πῶς ὁ κομμωτὴς δὲν θὰ βρίσκῃ καμμιὰ δυσκολία: Μονάχα τους τὰ παιδάκια θὰ ζηταῦν νἀνέβουν στὴν ὁμορφοσελλωμένη ράχη τοῦ ἀλόγου ἢ τοῦ ἐλέφαντα. Κι' ἐκεῖ-πάνω, ταξιδεύοντας μὲ τὴ φαντασία, θἀφίνουνται μιὰ χαρὰ νὰ τὰ κάνῃ ὁ «δήμιος» ὅ,τι θέλει, κι' οἱ χρυσὲς μπουκλίτσες θὰ πέφτουν χωρὶς ὁ μικρὸς νὰ τὸ καταλαβαίνῃ...

Καϊμένε Κουπουσέτα, κουρέα τοῦ καλοῦ παλιοῦ καιροῦ, ποὺ μαρτυροῦσες καὶ σὺ μαζὶ μὲ τὰ παιδάκια ποὺ τὰ ὑπέβαλλες στὸ μαρτύριο τῆς ψαλλίδας σου... πολύπαθε Κουπουσέτα, ποὺ σοῦ πέταξα μιὰ μέρα τὰ φοβερὰ σύνεργα ἀπ' τὸ παράθυρο! Τί θἄλεγες ἂν ζοῦσες κι' ἔβλεπες αὐτὴ τὴν ὡραία παιδικὴ αἴθουσα τοῦ Χαμαράκη μὲ τἀλογάκια καὶ τοὺς ἐλέφαντες;.. Θὰ χαμογελοῦσες ἴσως ἀνάμεσα στὰ μαῦρα γενάκια σου — λὲς καὶ σὲ βλέπω — καὶ θὰ ψιθύριζες: «Εὐτυχισμένα τὰ σημερινὰ ζιζάνια, μὰ εὐτυχισμένοι κι' οἱ σημερινοὶ κουρεῖς, ποὺ ἔχουν τέτοια μέσα γιὰ νὰ τὰ δαμάζουν!..»

Σᾶς ἀσπάζομαι ΦΑΙΔΩΝ

ΤΟ ΓΕΡΙΚΟ ΠΛΑΤΑΝΙ

Ἕνα πλατάνι γέριο σὲ μιὰ πλατεῖα
ποὺναι μικρὴ κι' ἐρημική, ἔχει ἀπὸ χρόνια
μιὰ θλιβερή, μακάβρια ἱστορία
ποὺ τὴ σιγανοψέλνουνε τ' ἀηδόνια...

Κάποτε, στὸν καιρὸ σκληροῦ Πασᾶ,
εἶχαν κρεμάσει στὰ χοντρὰ κλωνάρια
μὲ τὰ σιλάχια, τὰ ζωνάρια τὰ χρυσὰ
εἴκοσι παλλικάρια...

Καὶ βούζῃς τὸ πλατάνι ἀπ' τὸν καῦμό
καὶ γέρναν τὰ κλωνιά του πονεμένα,
καθὼς ξεψύχαγαν πνιγμένα ἀπ' τὸ λαιμό,
τὰ παλλικάρια ἕνα-ἕνα...

Καὶ γέλαγε ὁ Πασὰς ὅλος χαρὰ
ρουφώντας τὸ μακρύ του τὸ τσιμπούκι
καὶ λέγανε τραγούδια φλογερὰ
τῶν Τούρκων τὸ μπουλούκι...

Πέρασαν χρόνια... Τὸ παλιὸ πλατάνι
ξαναγεννιέται ὁλοένα ἀπ' τὰ κορμιὰ
ποὺ ἔχομ' τὶς ρίζες, του κλινάρι κάνει
μὲς στὴν ἐρημιά...

Μ' ἀφοῦ περάσαν τόσα-τόσα χρόνια
καὶ τὸ πλατάνι δὲν ἐγέρνα,
κάποιος... κάτω ἀπ' τὰ σκούρα κλώνια,
ἔστησε μιὰ ταβέρνα!..

Μὰ τὸ πλατάνι ποὺ ἔλεγε στὴ σιγαλιὰ
τὴν ἱστορία τὴν παλιὰ
ἀκούγοντας γέλια, στὸ φράχτη
ποὺ βάλαν στὴ πλατεῖα τοῦ Πασᾶ,
μιὰ νύχτα ποὺ γινόταν κοσμοχαλασὰ
ὑψώθηκε στὸν κεραυνὸ — κι' ἔγινε στάχτη!

ΛΙΛΑΝΤΑ

ΣΕΛΙΣ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑΣ ΣΥΝΔΡΟΜΗΤΩΝ

ΜΙΑ ΙΣΤΟΡΙΑ

Γιά δέστε τὸ λευκὸ κοτάμι
πῶς γλυκογελάει
Μέσ' ἀπὸ τοῦ σύδεντρου
τὸ ὁλανθισμένα κλώνια
Καὶ στὴ σκεπή του γι' ἀνοιξιάτικες μιλάει [τικες
Ψωλιὰ πλεγμένη ἀπ' τοῦ Μαρτιοῦ τὰ πλάνα χελιδόνια.

Καλότυχο σπιτάκι αὐτό!
τί θησαυρὸ ποὺ κλείνει!
Παιδούλα ἡ μυριόκαλλη
γιὰ στόλισμα τοῦ φτάνει,
Μὲ τὰ γαλάζια μάτια ποὺ
γελοῦν μὲ καλοσύνη
Καὶ τῶν τετράξανθων μαλλιῶν
τῆς τὸ χρυσὸ στεφάνι.

Μὲ τῆς χαρᾶς ἀνάλαφρη
μοιάζει μιὰ πεταλούδα
Καὶ τὴ ζωή της χρυσοφῶς
ἀγάπης ὁμορφαίνει
Γιὰ τοὺς ἀνθοὺς, γιὰ τὰ πουλιά,
τῆς χλόης τὰ βελούδα,
Καὶ τὸ φυάκι πιὸ πολὺ
ποὺ βιαστικὰ διαβαίνει

Ὦ! Εὐτυχία, ποιὸν δρόσισες
μὲ τὸ ποτό σου πλέρια;
Παντρεύεται ἡ λυγερὴ
σὲ χώρα μακρινή,
Σὲ μέγαρα μαρμάρινα
τῆς Μοίρας τ' ἄγρια χέρια
Σκλαβώσανε τῆς λαγκαδιᾶς
τὸ λεύτερο πουλί.

Ἐδῶ πεθαίνουν ἄρρωστα
στὶς σέρρες τὰ λουλούδια,
Τοῦ κάμπου ἀγριολούλουδα
μὲ τὴ βαθειὰ πνοή,
Τοῦ ρυακιοῦ της γνώριμα,
ὁλόγλυκα τραγούδια,
Σᾶς νοσταλγεῖ στὸ θόρυβο,
στὴν ἄχαρη ζωή...

Ὦ, τοῦ χωριοῦ, ἀσάλευτη,
ἀνείπωτη Γαλήνη!
Τρουμπέτες, αὐτοκίνητα
στὴν κρύα πολιτεία.
Κι' οὔτε ἕνα φῶς, τὴν ἄρρωστη
ψυχή της ν' ἀπαλύνῃ·
Γίνετ' ἀσώπαστος καϊμός,
ἡ πρώτη νοσταλγία...

Γιὰ φέρτε την τὰ πρῶτα της
νὰ ξαναιδῇ λημέρια
Ν' ἀκούσῃ τὸ ρυάκι της,
ν' ἀφήσῃ τὴν ψυχή της
Κάτω ἀπὸ γνώριμ' οὐρανοῦ
τὰ λιγομένα ἀστέρια,
Μέσ' στὴ γαλήνη τὴ σιερνή,
νὰ πῇ τὴν προσευχή της!..

Γυρίζει κι' εἶναι ἄνοιξη,
εἶναι χαρᾶς γιορτάσι...
Ἀντιλαλεῖ τσοπάνικη,
φλογέρα μέσ' τὸ δεῖλι...
Μὰ τὴ ζωὴ δὲν πρόφτασε
κι' αὐτὴ γιὰ νὰ χορτάσῃ
Κι' ὦ! πόσο εἶναι ὁμορφο
τὸ φῶς τοῦ Χρυσαπρίλη!

Νά, τὸ χωριὸ τὸ ρόδινο
στοῦ δειλινοῦ τὴν ἄχνη,
Ἀφρόστεφες οἱ ρεμματιές,
φαχοῦλες καὶ τ' ἁλώνια
—τώρα τὴ σφίγγει πιὸ πνιχτά,
τῆς θλίψης ἡ ἀράχνη—
νά, τὸ σπιτάκι τὸ γλυκό...
νὰ τὰ χαμένα χρόνια...

Κλαῖνε τὰ μάτια τὰ γλυκά,
στῆς θύμησης τὰ χάδια,
Ἀνοιγιᾶ τ' ὁλόλιγνο,
πονόδαρτο κορμί της.
Ἄνοιξη στὴν πατρίδα της!
κι' αὐτὴν αἰώνια βράδυα
Σιμώνουν καὶ τὴν πνίγουνε...
θερτεύουν οἱ καϊμοί της.

Κι' ὦ πλάνη! ἀκούει ρυακιοῦ'
τραγούδια ἀγαπημένα,
Μὲ πόνου τρεμοσάλεμμα,
τὰ χείλη μισανοίγει:
«Τὸ μόνο π' ἀποθύμησα,
μοῦ τὸδωκες...» Κι' ὠϊμένα.
Ἡ ἄνοιξη ἡ πιὸ ζηλευτή,
γιὰ πάντα ἔχει φύγει!.,

Κυρὰ τῆς Θάλασσας
Ντίνος Αὐγερίτης

ΘΑ ΜΕΙΝΗ ΤΑΧΑ ΟΝΕΙΡΟ;

Ὁ φλογισμένος δίσκος ἔσβυνε πίσω ἀπ' τὰ βουνά. Τὸ δειλινὸ εἶχε ἀρχίσει ν' ἁπλώνεται κι' ἕνα ἁπαλὸ φῶς ἔλουζε τὴ φύση... πονόδαρτο κορμί της.

Εἶχα κουραστεῖ μὲ τὸν ἀργὸ μου περίπατο στὸ μονοπάτι ἐκεῖνο τοῦ Ἅη-Λευτέρη. Κάθησα σὲ μιὰ μεγάλη πέτρα, στὴ στροφὴ ποὺ ἔφερνε στὰ πεῦκα, νὰ ξαποστάσω.

Ἔνοιωθα μιὰ χαρὰ νὰ κυριαρχῇ τὸ εἶναι μου. Μιὰ χαρὰ σπάνια γιὰ τὴ μελαγχολικὴ ψυχή μου.

Χιλιόμορφες ἀνάμνησες ξύστηκαν τὴ στιγμὴ ἐκείνη μέσα μου. Ἄλλες σβύστηκαν πρωτοῦ περάσουν, ἄλλες πάλι ἔλαμψαν πιὸ χρυσές, Προσπάθησα νὰ τρέξω χρόνια πίσω. Ἔφερα χρόνια μπροστά μου...

Ξεγλύστρησα ἀπὸ τὸ μονοπάτι τῆς ζωῆς, ξέφυγα μέσα ἀπὸ τὴν πραγματικότητα.

Γιὰ πολλὴ ὥρα ἔκλεισα τὰ μάτια μου καὶ βυθίστηκα σὲ μιὰ ρέμβη ἀτέλειωτη... Ἀρχίζε ἀπὸ τοὺς δράκους τῆς γιαγιᾶς καὶ τελείωνε σὲ βασιλόπουλα μαγεμένα, σὲ νεράϊδες ξωτικές.

Μιὰ μορφὴ γελαστή, ἕνα μουτράκι ποὺ τὸ φώτιζαν δυὸ λαμπερὰ μάτια, παρουσιάστηκε στὴ φαντασία μου.

Τὰ δυὸ ἐκεῖνα μάτια μποροῦσες νὰ τὰ κοιτᾶς ὧρες σὰν ὑπνωτισμένη.

Ἴδιο τριαντάφυλλο, τὸ πρόσωπό της ἄνθιζε. Καὶ στὸ ρόδινο χαμόγελό της ἄρινε νὰ φαίνονται μιὰ σειρὰ δόντια μαργαριτάρια.

— Δές, μοῦ λέει, γύρω σου! Βλέπεις, πῶς ὅλα γελᾶνε! Κοίταξε τὶς ἀργυρὲς ἀχτίδες τοῦ φεγγαριοῦ, πῶς παιχνιδίζουν ἀνάμεσα στὶς φυλλωσιές!

—Ὦ, ναί! εἶχαι τόσο ὡραῖο νὰ ζῆς γιὰ λίγο μακριὰ ἀπὸ τὴ σκληρὴ πραγματικότητα! τῆς εἶπα μ' ἕνα πόνο μέσα μου· ὅ,τι κι' ἂν πόθησα, ὅ,τι κι' ἂν λαχτάρησα, δὲν τὸ χάρηκα ποτέ. Τὸ μονοπάτι τῆς ζωῆς μου τὸ βλέπω γεμάτο ἀγκάθια, τσούκνίδες φαρμακερές. Βλέπω καμμιὰ φορὰ ἀνάμεσα ἕνα τριαντάφυλλο. Θέλω νὰ τὸ κόψω...

Μὴν εἶσαι τόσο ἀπαισιόδοξη, μοῦ λέει. καὶ μ' ἔπιασε ἀπὸ τὸ χέρι.

Γιὰ μιὰ στιγμὴ μ' ἔφερε μπρὸς σ' ἕνα τόπο γεμάτο λουλούδια. Γάργαρα νερὰ τὸν δρόσιζαν.

Χωθήκαμε μέσα στὰ τριαντάφυλλα, ποὺ ἁπλωνόνταν ἀτέλειωτα... Μοῦ ἔδειξε ἕνα κόκκινο σπιτάκι ποὺ τὸ ἔπνιγε ἡ περιπλοκάδα καὶ τὸ γιασεμί.

—Ἔτσι, μοῦ λέει, εἶναι ἡ ζωή, γεμάτη τριαντάφυλλα. Ἡ ζωὴ εἶναι καὶ αὐτὴ ἕνα λουλούδι.

Ἔνοιωσα ἕνα φιλὶ στὰ μαλλιά μου καὶ τὴν εἶδα σιγὰ-σιγὰ νὰ χάνεται...

Στερνά, πέρα μακριά, εἶδα νὰ λάμπουν κάτι γράμματα «Εὐτυχία». Ἐνῶ, ἴδιο νανούρισμα, σ' αὐτιά μου κύλησαν τὰ λόγια: «Ἔτσι γιὰ σένα θ' ἀνθίζουν ὅλα! ἔτσι θᾶσαι πάντα γελαστὴ ὅσο θὰ βρίσκομαι στὸ πλάϊ σου...»

Δυὸ δάκρυα ἔνοιωσα τὴν ὥρα ἐκείνη νὰ κυλᾶνε ἀπὸ τὰ μάτια μου. Προσπάθησα νὰ μὴ γυρίσω στὴν πραγματικότητα κι' ἄρησα τὰ μάτια μου ἔτσι κλειστά.

Καὶ συλλογιόμουν: θὰ μείνουν πάλι τὰ ὅσα εἶδα καὶ ἄκουσα ὄνειρο; ἢ θ' ἀληθέψουν κάποτε καὶ θὰ ζήσω ἕνα πραγματικό, ἕνα ἀτέλειωτο...

Χρυσόνειρο

ΑΡΓΕΣ ΩΡΕΣ...

Μέρα βροχερή. Ὁ οὐρανὸς ἀπὸ τὴ μιὰ μεριὰ ὡς τὴν ἄλλη βαρειὰ συννεφιασμένος. Ἡ φύσηλὲς καὶ φόρεσε ἀμέσως τὴν πένθιμη φορεσιά της, ἔπειτα ἀπὸ τὴν ἀραχνοῦφαντη ἀνοιξιάτικη, ποὺ φοροῦσε ὡς χθὲς ἀκόμα.

Οἱ στάλες πέφτουν πάνω στὸ παράθυρο βαριά-βαριά. Ὁ κρότος τῆς βροχῆς στὰ τζάμια δὲν ξέρω κι' ἐγὼ πῶς μ' ἐπηρεάζει· τὰ νεῦρα μου νοιώθω νὰ τεντώνονται, τὸ κεφάλι μου νὰ βαραίνῃ. Τὴν ψυχή μου κατέχει πιὰ μιὰ ἀόριστη, ἀνεξήγητη θλίψη καί... ἄξαφνα νὰ τὸ θαῦμα: ἡ ἀνάμνηση, ἡ πιὸ γλυκειὰ πλανεύτρα τῆς ζήσης, μὲ φέρνει γοργὰ-γοργὰ στὰ περασμένα κι' ἄξαφνα σκαματᾶ...

...Ἡ φύση φορεμένη τὴ γιορτινή, τὴν ἀνοιξιάτικη στολή της, χαίρεται, γελᾷ, σκορπίζει παντοῦ εὐωδία, εὐτυχία, καὶ μέσα σ' αὐτὸ τὸ αἰθέριο, τὸ ἀρωματισμένο περιβάλλον, δυὸ παιδάκια παίζουν ξένοιαστα, χαρούμενα, μακρυὰ ἀπ' τὸν κόσμο καὶ τὸ θόρυβο. Ἡ εὐτυχία, ἡ ἀπόλαυση, ἡ χαρά, τὸ γέλιο, τ' ἀδέλφια αὐτὰ τ' ἅγια δυό, ποῦνται ὦ μόνος σκοπὸς τῆς ζωῆς μας, εἶναι μαζεμένα πάνω στὰ ροδοκόκκινα φαιδρὰ προσωπάκια των. Τρέχουνε, πηδᾶνε, σκοντάφτουν, πέφτουν, σηκώνονται, μὰ πάντα τὸ γέλιο κυριαρχεῖ στὶς δυὸ αὐτὲς αἰσιόδοξες τρυφερὲς ὑπάρξεις. Οἱ ὧρες παρνᾶνε σιγὰ-σιγὰ καὶ τὸ σκοτάδι ἁπλώνει ἀργὰ κι' ἐπιβλητικὰ τὸ μεγαλόπρεπο πέπλο του πάνω στὴ γελαστὴ φύση... Βράδυ! Τίποτα δὲν ταράζει τὴ ζηλευτὴ αὐτὴ ρομάντζα τῆς φύσης Μόνο μακρυὰ ἀπ' τὸ δάσος ἀκούγεται ἡ θλιβερὴ καὶ ἀγωνιώδικη φωνὴ τοῦ γκιώνη. Καὶ αὐτὰ τὰ φυλλώματα κοιμοῦνται βαρειά.

Κεῖ μέσα στὸ βάθος τῆς κάμαρας, μὲ τὸ Χριστὸ καὶ τὸ καντήλι ποὺ τρεμόσβυνε ψηλὰ στὴ γωνιά, μέσ' στὸ κρεβάτι, δυὸ ἀγγελούδια κοιμοῦνται τὸν ξένοιαστο ὕπνο τοῦ παιδιοῦ, ὁλάκερα παραδομένα στὶς τρυφερὲς ἀγκάλες τοῦ ὕπνου. Μιὰ παχνιδιάρα ἀχτίνα τῆς ζηλιάρας Σελήνης, μπαίνει ἀπὸ μιὰ χαραμάδα καὶ στέκεται πάνω ἀπ' τ' ἀθῶα σωματάκια σὰν ἄγγελοῦδι θεϊκό... Ἡ αὐγούλα προβάλλει πάλι τὴ γελαστὴ ὄψη της, καὶ ἀρχίζει πάλι νὰ σκορπᾷ παντοῦ τὴ χαρά. τὴν εὐωδία, τὴν εὐτυχία, τὴ δροσιά...

— Θεὸς φυλάξοι! Τί κρότοι, τί φωτιὲς εἶν' αὐτές;..

Ἔξω βαρὺ σκοτάδι καὶ συχνὰ κάτι ἀλλόκοτες λάμψεις γεμίζουνε τὸν οὐρανὸ μὲ τρομακτικὲς φωτιές...

Οἱ ὧρες περνᾶνε σιγὰ-σιγὰ...

Μέσ' στὴ νεκρικὴ σιγὴ τῆς νύχτας, δὲν ἀκούγεται, παρὰ τὸ ρυθμικὸ τίκ-τὰκ τοῦ ρολογιοῦ καὶ τὸ βαρὺ ἐφιάλτικο ἀνασητό μου.

Προσπαθῶ τόσες ὧρες νὰ διώξω τὶς θλιβερὲς ἰδέες, ποὺ βασανίζουν φρικτὰ τὸ κεφάλι μου. Γιὰ λίγο τὸ κατορθώνω, μ' ἀμέσως ξεφυτρώνουν πάλι πιὸ ἀπειλητικές...

Ἔξω ἡ βροχὴ πέφτει φαγδαία, καθὼς στὸ μυαλό μου οἱ θλιβερὲς ἀναμνήσεις τῶν περασμένων παιδικῶν μου χρόνων... Τὸ τί δὲ θᾶδινα, γιὰ νὰ κοιμηθῶ. ἔστω καὶ γιὰ λίγο, τὸν ξένοιαστο γλυκὸ ὕπνο τῶν παιδιῶν ἐκείνων.

—Ἀχ! γιατὶ νὰ μὴ μπορῶ κ' ἐγὼ νὰ ἤμουνα ἕνα μικρό, ἕνα ἀθῶο ἀγγελούδι!..

Ἂς εἶναι...

Κατὰ τὰ ξημερώματα, σὰν λαγαρὸ δάκρυ, ἡ θύμηση, ἡ θλιβερὴ ἐκείνη, κύλησε μέσα στὴν ψυχή μου, κι' οἱ ἀγκάλες τοῦ Μορφέως, μ' ἕνα θερμό, φιλόστοργο φιλί, ἔκλεισαν τὰ κουρασμένα καὶ βουρκωμένα μάτια μου...

Πανελλήνιο Ὄνειρο

ΠΑΙΔΙΚΟΝ ΠΝΕΥΜΑ

Μίμης : — Ἀντώνη μου, ἂν ξυπνήσῃς πρωΐ, ξύπνησέ με καὶ μένα, νὰ χαρῇς.

Ἀντώνης : — Ἂν μοῦ τὸ θυμίσῃς τὸ πρωΐ, σὲ ξυπνῶ.

Βόρων

* * *

Ὁ δάσκαλος : — Γιατί, Κώστα, ἤρθες στὸ σχολεῖο μὲ λερωμένα χέρια; Τί θὰ λέγατε σεῖς, ἂν μὲ βλέπατε μὲ τέτοια χέρια;

Κώστας : — Ἐμεῖς; Ἀπὸ σεβασμὸ δὲν θὰ σᾶς λέγαμε τίποτε!

Λυσόχαρτο

ΑΛΛΗΛΟΓΡΑΦΙΑ ΤΗΣ «ΔΙΑΠΛΑΣΕΩΣ»

Ἀθῆναι, 42 ὁδὸς Εὐριπίδου, τὴν 26 Ἰουνίου 1931

ΑΠΑΝΤΗΣΗ

Δὲν παραλαμβάνω γράμματα μὲ ἀνεπαρκὲς γραμματόσημο, γιὰ τὰ ὁποῖα πρέπει νὰ πληρώσω. Ζυγίζετέ τα καὶ βάζετε τὸ γραμματόσημο σωστό. — Δὲν ἀπαντῶ σὲ κανένα, ὅταν μὲ ρωτᾷ γιὰ πράγματα ποὺ τὰ ἔχει ὁ Ὁδηγὸς τοῦ Συνδρομητοῦ. Τιμᾶται δρ. 5, ταχυδρομικῶς δρ. 6, καὶ πρέπει νὰ τὸν προμηθευθῇ ὁποιος θέλει νὰ λαβαίνῃ μέρος στὴν κίνηση.

ΜΕ μεγάλη χαρὰ σᾶς ἀναγγέλλω τοὺς γάμους τῆς κόρης τοῦ κ. Γρ. Ξενοπούλου Εὐθαλίας μὲ τὸν νέο γλύπτη κ. Χριστόφορο Ι. Νάτσιο. Ἤγιναν στὸ σπίτι μας τὴν περασμένη Κυριακή. Σήμερα οἱ νιόπαντροι ἀναχωροῦν γιὰ τὴν Ἄμφισσα, νὰ παρευρεθοῦν στὰ ἀποκαλυπτήρια τοῦ ἀγάλματος τοῦ ἡρωϊκοῦ ἐκείνου Σαλώνων Ἡσαΐα, ποὺ τὸ ἔκαμε ὁ κ. Νάτσιος.

Ἀπὸ τὸ ἐρχόμενο φυλλάδιο θἀρχίσῃ ἡ ***«Μικρὴ Ἀγνωστη»***. Τὴ μεταφράζει, καθὼς σᾶς εἶπα. ὁ κ. ***Γ. Κοτζιούλας,*** ἕνας νέος λογοτέχνης, ποὺ ἔχει δημοσιεύσει καὶ σὲ μένα ἀρκετὰ ποιήματα καὶ πεζά. Τὸν ξέρετε λοιπὸν κι' εἶναι περιττὸ νὰ σᾶς πῶ γιὰ τὸ γερό του ταλέντο καὶ τὸ ὡραῖο του γράψιμο. Ἡ μετάφρασή του, καθωστὸ λογοτεχνική, εἶναι ἀντάξια τοῦ πρωτοτύπου.

Στὴ σημερινὴ Σελίδα δημοσιεύεται καὶ τὸ ποίημα ποὺ ἔκαμαν μαζὶ ἡ ***Κυρὰ τῆς Θάλασσας*** κι' ὁ ***Ντίνος Αὐγερίτης***. Ἂν θυμοῦμαι καλά, εἶναι ἡ πρώτη φορὰ ποὺ φαίνεται στὴ Σελίδα ἔργο καμωμένο μὲ συνεργασία. Κι' ὑποθέτω πῶς κι' ἄλλοι θὰ θελήσουν νὰ μιμηθοῦν τοὺς δυὸ καινοτόμους. Ἀλλά, τί νὰ σᾶς πῶ! Τὸ πρᾶγμα, γιὰ μιὰ φορά, ἔχει ἴσως τὸ γοῦστο του. Δὲν μοῦ φαίνεται ὅμως πῶς θὰ μποροῦσε νὰ γίνεται συστηματικά. Στὴ λυρικὴ ποίηση μάλιστα συνεργασία δὲν ἀκούσταικε ποτέ. Καθένας ὑποτίθεται πῶς ἔχει τὶς ἰδέες του καὶ τὸν τρόπο του. Ὁ ἄλλος μπορεῖ νὰ ἐπέμβῃ σὰ σύμβουλος, σὰ διορθωτής, ποτὲ ὅμως σὰν πραγματικὸς συνεργάτης. Μόνο θεατρικὰ ἔργα γίνονται συχνὰ μὲ συνεργασία, γιατὶ τὸ θέατρο ἔχει ἐλαχιστόλιολο ἰδιαίτερη τέχνη. Στὴν περίπτωση αὐτή, ὁ ἕνας δίνει τὴν ἰδέα, τὴν ὑπόθεση, κι' ὁ ἄλλος, ὁ εἰδικός, τὴ χωρίζει σὲ σκηνὲς καὶ γράφει τὸ διάλογο. Ἐπίσης, ὅταν διασκευάζῃ κανεὶς σὲ θεατρικὸ ἔργο τὸ μυθιστόρημα ἑνὸς ἄλλου — ποὺ γίνεται συχνότατα — εἶν' ἕνα εἶδος συνεργασίας μεταξὺ τοῦ μυθιστοριογράφου καὶ τοῦ διασκευαστοῦ.

Ἡ ***Μεγάλη Ἑλλὰς*** μοῦ γράφει: «Πόσο ξεχωριστὰ μοῦ ἄρεσε ἡ Ἀθ. Ἐπιστολὴ «Παλιὰ Διαπλασόπουλα» καὶ τί συγκινητικὸ τὸ γράμμα ἐκεῖνο τοῦ κ. Βραχνηοῦ! Μὰ μπορεῖ κανεὶς νἀντικρύσῃ ἀσυγκίνητος τὴ διάπλασί του, τὸν καλύτερο σύντροφο, τὸν φωτεινότερο ὁδηγό, τὸ μεγαλύτερο θέλγητρο τῶν παιδικῶν του χρόνων; Αὐτὰ μοῦ ἔλεγε κάποτε κι' ὁ ἀρχιμ. κ. Δωρόθεος Παλλαδινός, ζακυνθινός τὴν καταγωγὴ καὶ ἱεροκήρυξ Πατρῶν: "Ὅταν βλέπω αὐτὸ τὸ περιοδικό, ἀναγεννῶμαι. Μοῦ θυμίζει τὰ παιδικά μου χρόνια ὅταν τὄπαιρνα κι' ἐγώ». Ἡ ἴδια μοῦ γράφει γιὰ τὴν αἰσθητικὴ ἀπόλαυση ποὺ εἶχε ἀπὸ τὴν ἀπαγγελία μιᾶς ἄλλης παλιᾶς Διαπλασοπούλας, τῆς ***Μελάχρας*** — τῆς σημερινῆς Τζούλιας Ταρρέντσιο—γιὰ τὴ γνωριμία της μὲ τὴ ***Βασίλισσα στὶς Παπαρούνες*** καὶ γι' ἄλλα πολλά. Ἀλλά... ποῦ τόπος νὰ τὰ πῶ ὅλα!

Κι' ἡ ***Βασούλα Κ. Μπουρνιᾶ***, ποὺ μ' εὐχαριστεῖ γιὰ τὰ καλὰ λόγια ποὺ εἶπα γι' αὐτὴν καὶ ποὺ δὲν τῆς ἀξιζαν, λέει, — ὄχι δά! — προσθέτει: «"Ὅλα σὲ σένα τὰ χρωστάω. Ἐσὺ στάθηκες ὁ καλύτερος δάσκαλος γιὰ μένα, κοντά σου ἀπέκτησα τὸ γοῦστο γιὰ τὰ καλὰ βιβλία καὶ γιὰ ὅλα. Ἡ ψυχή μου θὰ σ' εὐγνωμονῇ αἰώνια, κι' ὅσα χρόνια κι' ἂν περάσουν, ποτὲ δὲν θὰ ξεχάσω τὴ σημερινή μου χαρά.»

Μαγικὸ Δοξάρι, ἔβαλα τὸν "Ἀνανία καὶ μοῦ διάβασε τὸ γράμμα σου. Ναί, σὲ δικαιολογῶ ποὺ δὲν μοῦ ἔγραφες τόσον καιρό, σ' εὐχαριστῶ γιὰ τὰ καλά σου λόγια κι' ἐλπίζω ν' ἀναπληρώσῃς τώρα τὸ καλοκαίρι. Νὰ ξέρῃς ὅμως πῶς ἡ εὐχαρίστησή μου εἶναι νὰ διαβάζω τὰ γράμματα τῶν παιδιῶν μου μονάχη μου. Γι' αὐτὸ θὰ σοῦ συστήσω, πρῶτα νὰ μοῦ γράψῃς μὲ πιὸ σκοῦρο μελάνι, καὶ δεύτερο νὰ κάνῃς τὶς ἀράδες σου, καὶ τὶς λέξεις σου ἀκόμα, πιὸ ἀραιές. "Ἀφινε καὶ λίγο περιθώριο στὴ σελίδα σου. Συντείνει κι' αὐτὸ γιὰ νὰ γίνεται τὸ γράμμα πιὸ εὐκάνγνωστο.

Εὐχαριστῶ πολὺ γιὰ τὸ ξεσπάθωμα, ***Καπετὰν Μιαούλη.*** Ὁ καθηγητής σας φαίνεται πολὺ προοδευτικός. Κι' ἐγὼ νομίζω ὅτι στὸ μέλλον καθαρεύουσα δὲν θὰ ὑπάρχῃ, γιατὶ δλοένα τὴν ἐκτοπίζει ἡ δημοτική. "Ἀλλὰ ὄχι ὕστερα «ἀπὸ λίγα χρόνια«. Κατὰ τὴν ἰδέα μου, θὰ περάσουν πολλὰ χρόνια ἀκόμα γιὰ νὰ λείψῃ αὐτὴ ἡ θεγλωσσία. Γιὰ τοὺς διαγωνισμοὺς περιττὸ νὰ σ' εὐχηθῶ ἢ νὰ σ' ἐνθαρρύνω ἀφοῦ καὶ σὺ ἔχεις μιὰ τόσο ὡραία κι' ἀξιέπαινη πεποίθηση στὸν ἑαυτό σου.

Δὲν εἶχα καμμιὰ ἀμφιβολία, ***Αγωνικό,*** πῶς σὰν καλὴ Διαπλασοπούλα θἄβαζες τὰ δυνατά σου νὰ μὲ βγάλῃς ἀσπροπρόσωπη, ὅπως καὶ μ' ἔβγαλες ἀφοῦ ἤρθες πρώτη σ' ὅλους τοὺς διαγωνισμούς. Σὲ συγχαίρω, σ' εὐχαριστῶ καί, τώρα ποὺ ἡσύχασες, ἐλπίζω νὰ μοῦ γράψῃς συχνότερα. Ὁ κ. Ξενόπουλος ἀπάντησε σ' ὅλα τὰ συγχαρητήρια ποὺ ἔλαβα τότε γιὰ τὴν ἐκλογή του, ἐκτὸς ἀπὸ μερικὰ ποὺ δὲν ἔγραφαν διεύθυνση. Μήπως παρέλειψες καὶ σὺ τὴ διεύθυνσή σου; Ἀλλοιώτικα δὲν ἐξηγεῖται.

Τἀποτελέσματα τοῦ Πεντάθλου, ***Νάρκισσε,*** θὰ δημοσιευθοῦν τὸν Ὀκτώβριο ἢ τὸ Νοέμβριο, ὅπως καὶ τοῦ προηγουμένου. Πρωτύτερα θὰ δημοσιευθοῦν τῶν ἐκτάκτων διαγωνισμῶν κι' οἱ προκυρήξεις τῶν νέων.

Πῶς θὰ περάσετε πιὸ εὐχάριστα τὸ καλοκαίρι σας;

Εἶναι ἁπλούστατο: Θὰ προμηθευθῆτε ὅσους περισσότερους μπορεῖτε

ΤΟΜΟΥΣ "ΔΙΑΠΛΑΣΕΩΣ,,

καὶ θὰ τοὺς πάρετε μαζί σας στὸ ταξίδι, στὴν ἐξοχή, ὅπου θὰ πᾶτε, — ἀλλὰ κι' ὅπου θὰ μείνετε, — γιὰ νὰ περάσετε τὶς Διακοπές.

Κι' ἕνας μόνος Τόμος τῆς Β' Περιόδου, ἀρκεῖ, μὲ τὶς 400 του σελίδες, μὲ τὰ τρία ἢ τέσσερα μυθιστορήματά του καὶ μὲ τὰ τόσα ἄλλα ποὺ περιέχει. "Αν πάρετε μάλιστα τὸν **Τόμο τοῦ 1929 ἢ τοῦ 1930,** ποὺ ἔχει 600 σελίδες ὁ καθένας καὶ 14 μυθιστορήματα οἱ δυὸ μαζί, τί ἄλλο θέλετε;

Τιμοκατάλογος δημοσιεύεται στὰ φυλλάδια συχνά. Συμβουλευθῆτε τον καὶ κάμετε ἐγκαίρως τὴν προμήθειά σας, ἂν θέλετε νὰ περάσετε

ΤΟ ΠΙΟ ΕΥΧΑΡΙΣΤΟ ΚΑΛΟΚΑΪΡΙ!

"Α, ὄχι, ***Κόρη τοῦ Βουνοῦ***, δὲν μπορῶ νὰ μὴ σὲ συγχαρῶ γιὰ τὸ βραβεῖο στὶς ἐξετάσεις, οὔτε νὰ μὴ σὲ παρακαλέσω νὰ διαβιβάσῃς τὰ συγχαρητήριά μου καὶ στὴ ***Νταΐζη*** ποὺ ἤρερε τὸ ζῆσι. Δὲν θὰ σκεφθοῦν τίποτα κακὸ τὰ πιὸ μικρὰ Διαπλασόπουλα ἀπεναντίας θὰ χαροῦν καὶ θὰ εὐχηθοῦν καὶ στὰ δικά τους... Πολὺ σωστὲς οἱ ἰδέες σου γιὰ τὸ Ἑλληνικὸ καὶ τὸ Γαλλικὸ Μυθιστόρημα. Μεμονωμένα ἔργα, πολὺ καλὰ, ὑπάρχουν βέβαια καὶ στὴ γλῶσσα μας. Γενικὰ ὅμως ἡ νεοελληνικὴ Μυθιστοριογραφία εἶναι φτωχὴ μπροστὰ στὴν τόσο πλούσια γαλλικήν, κι' αὐτὸ ἐξαιτίας κυρίως ποὺ ἡ πρώτη εἶναι ἀκόμη νέα, στὴν ἀρχή τῆς, ἐνῷ ἡ δεύτερη ἐξελίσσεται ἀπὸ αἰῶνες.

Ὁ Ντίνος Αὐγερίτης μοῦ γράφει μὲ ἐνθουσιασμὸ γιὰ τὴ γνωριμιά του μὲ τὴν ***Κυρὰ τῆς Θάλασσας.*** Ἐκεῖνο προπάντων ποὺ τὸν ἐξέπληξε εἶναι τὸ ἑξῆς: "Ἀπὸ τὰ γράμματά της — ἀλληλογραφοῦσε καὶ προτύτερα μαζί της — καὶ ἀπὸ τὰ ποιήματά της, ἐνόμιζε πῶς εἶχε νὰ κάνῃ μὲ ὡρίμο κορίτσι 19 - 20 ἐτῶν. Κι' ἀπόρησε πολὺ ὅταν εἶδε νὰ κατεβαίνῃ ἀπ' τὸ βαπόρι «μιὰ παιδούλα ποὺ ζήτημα εἶναι ἂν πάτησε τὰ 16». Ποὺ θὰ πῇ, λέει, ὅτι ὁ ποιητὴς γεννᾶται, δὲν γίνεται... Μοῦ γράφει ἀκόμα καὶ γιὰ τὸ αἰώνιο ζήτημα — ἀγοριῶν καὶ κοριτσιῶν, τί ἄλλο; — ἀλλὰ πρῶτα ποὺ δὲν ἤχω πιὰ ἀρκετὸ τόπο, κι' ἔπειτα...δὲν νομίζετε πῶς οἱ συζητήσεις αὐτὲς ἔγιναν πιὰ βαρετές;

Κι' ἐδῶ κάνει πολλὴ ζέστη, ***Ἐλπίζουσα Ἑλλάς,*** κι' ἐγὼ δὲν πηγαίνω τὸ καλοκαίρι στὴν ἐξοχή, ὥστε ἂς ἀλληλοπαρηγορηθοῦμε. Ἐ, πόση ζέστη θὰ κάμῃ; Ὡς που νὰ γυρίσῃς νὰ ἰδῆς, θἀρθῇ κι' ὁ Αὔγουστος πού, κατὰ τὴ σοφία τοῦ λαοῦ, ἀρχίζει ὁ χειμώνας. Οὔτε μπορεῖ κανείς, σ' αὐτὸ τὸν κόσμο, νὰ τὰ ἔχῃ ὅλα...Εἶμ' ἐντελῶς σύμφωνη μ' αὐτὰ ποὺ μοῦ γράφεις γιὰ τὴ ***Μεγάλη Ἑλλάδα.***

Πολὺ σωστὰ ὅλ' αὐτά, ***Κυρὰ-Φροσύνη,*** καὶ τὰ κομμάτια ἀγοριῶν ποὺ ἀραδιάζεις εἶναι πραγματικῶς ἀπὸ τὰ καλύτερα ποὺ φάνηκαν στὴ Σελίδα μας, ἀλλά, ὅπως εἶπα καὶ παραπάνω. ἂς τελειώνῃ πιὰ τὸ αἰώνιο ζήτημα. Χαριτωμένες αὐτὲς οἱ φωτογραφίες τῶν παιδιῶν ποὺ μοῦ στέλνεις. Μόνο χρήματα γιὰ λυσόχαρτο δὲν βρῆκα μέσα στὸ γράμμα σου. Θὰ πῶ στὸ ***Σαρδανάπαλο,*** ὅτι ἡ ἀνταπόδοση τοῦ Π. Πνεύματος ἦταν χαριτωμένη κι' ἐπιτυχημένη.

Κι' αὐτὸ ἐπίσης συμβαίνει, ***Νιόβης Ἀδάμα.*** "Απαντοῦμε ἄξαφνα στὸ δρόμο ἕναν ἄνθρωπο, ποὺ ἀπὸ μακρυὰ μᾶς φαίνεται πῶς εἶναι ὁ τάδε γνωστός μας. Κι' ὕστερ' ἀπὸ λίγο, στὸν ἴδιο ἢ ἄλλο δρόμο, ἀπαντοῦμε καὶ τὸν τάδε γνωστό. —Ἡ σύγχυση αὐτὴ μεταξὺ ***πλουτῶ*** (ἀμεταβάτου) καὶ ***πλουτίζω*** (μεταβατικοῦ) εἶναι συχνή. "Αλλὰ ὅταν λέμε «τὸν πλούτισε», (τὸν ἔκαμε πλούσιο) θέλει μὲ ἰῶτα' κι' ὅταν λέμε «ἐπλούτησα»(ἔγινα πλούσιος) θέλει μὲ ἦτα:—"Εμπρεσσιονισμός-ἐμπρεσσιονιστής, φουτουρισμὸς φουτουριστής, εἶναι σχολὲς καὶ τε-

χνοτροπίες πού δὲν ἔχω τόπο νὰ σοῦ τὶς ἐξηγήσω ἐδῶ. «Μέγαιρα» εἶναι μυθολογικὸ τέρας καὶ σήμερα σημαίνει τὴν κακὴ καὶ σκληρὴ γριά.

«Καλὸ τὸ μέτρο τῶν ἀρχικῶν — μοῦ γράφει τὸ *Μῦρο τῆς Ἄνδρου* —γιὰ ὅσους θέλουν νὰ μὴ φαίνονται τὰ ψευδώνυμά τους στὶς ἀπορρίψεις κομματιῶν. Μοῦ φαίνεται ὅμως, ὅτι μεταξὺ Διαπλασόπουλων δὲν ἔπρεπε νὰ ὑπάρχῃ κοροϊδεία, ἀλλὰ ὅλα νὰ εἶναι ἑνωμένα, καὶ καθένα νὰ προσπαθῇ νὰ φθάσῃ ὅσο μπορεῖ ψηλότερα, χωρὶς νὰ φθονῇ τὸν ἄλλον ὅταν τὸ κατορθώνῃ καλύτερα, οὔτε νὰ τὸν κοροϊδεύῃ ὅταν ἀποτυγχάνῃ». Πολὺ σωστό! Ἡ ἴδια μοῦ καταγγέλει, ὅτι ὁ ἀντιπρόσωπος ἑνὸς ἀπὸ τὰ γνωστὰ περιοδικάκια, γιὰ νὰ κάμῃ μιὰ φίλη της νὰ ἐγγραφῇ σ' αὐτό, τῆς εἶπε ὅτι ἡ Διάπλασις... ἔπαψε!! Ὡς ἐκεῖ φθάνουν...

Χαριτωμένο τὸ γραμματάκι σου, ***Κοζάκε τοῦ Βόλγα***. Μὰ καὶ τὸ κομμάτι σου μοῦ ἄρεσε πολὺ καὶ θὰ τὸ δημοσιεύσω γρήγορα, γιατ' εἶναι καὶ μικρὸ καὶ τὰ μικρὰ, δυστυχῶς, σπανίζουν. Οὔτε ἡ ἀστικὴ διάλεκτος, ἢ ἀθηναΐτικη νὰ ποῦμε, θὰ γίνῃ ποτὲ λογοτεχνικὴ γλῶσσα, οὔτε πάλι ἡ καθάρια δημοτική τοῦ χωριοῦ. Ἡ λογοτεχνικὴ γλῶσσα σχηματίζεται κι' ἀπὸ τὶς δυὸ καί, ἀνεξάρτητα ἀπὸ τὸ λεξιλόγιο, προσπαθεῖ νὰ ἔχῃ ὅσο γίνεται περισσότερη γραμματικὴ ὁμοιομορφία.

ΕΓΚΡΙΣΕΙΣ ΨΕΥΔΩΝΥΜΩΝ

Κανένα ψευδώνυμο δὲν ἐγκρίνεται, οὔτε ἀναγνωρίζεται, ἂν δὲν συνοδεύεται ἀπὸ τὸ δικαίωμα, δρ. 10. — Τὰ ἐγκρινόμενα ἢ ἀναγνωρίζομενα ἰσχύουν ὡς τὴν 30 Νοεμβρίου 1931 Ὅσοι συνοδεύονται ἀπὸ Α, ἀνήκουν εἰς ἀγόρια καὶ ὅσοι ἀπὸ Κ, εἰς κορίτσια.

Νέα Ψευδώνυμα: Μύρα Σιλβάν, κ. (...), Γιάννης Ἔγγετ, ἀ. (..). Παρλάν, ἀ. (βρεστε με). Βελοφόρος Ἄρτεμις, κ. (ΛΛ). Λευκὴ Καμέλια, καὶ ὄχι ἁπλῶς *Καμέλια* ποὺ τῶχει ἄλλη φίλη μου, κ. (;;;).

Ἡ Διάπλασις ἀσπάζεται τοὺς φίλους της: ***Πανελλήνιο Ὄνειρο*** (τὸ δημοσιεύω, βλέπεις, σήμερα ἀφοῦ εἶχε ἤδη τὴ σειρά του· σοῦ λέγω ὅμως ὅτι, καὶ συντομευμένο, ἔχει ἀκόμα πολλὰ περιττὰ καί, γενικά, θὰ ἤθελα ἀκόμα μιὰ ἐπεξεργασία·) ***Παλιὰν Ἀθήνα*** (χαίρω πολὺ γιὰ ὅλ' αὐτά· θὰ εἶδες τὴν ἔγκριση τοῦ ψευδωνύμου σου· τώρα περιμένω κι' ἄλλο γράμμα σου, ὡραῖο σὰν κι' αὐτό, καὶ τὸ κομμάτι γιὰ τὴ Σελίδα·) ***Βάτραχον Νο 4*** (ἐλπίζω λοιπόν, τώρα ποὺ θἄχῃς καιρό, νὰ μοῦ γράψῃς πιὸ συχνά· καὶ τοῦ Συλλόγου σας τὴ δράση τὴν περιμένω ζωηρότερη·) ***Βασίλειον Μακεδόνα*** (ἔλαβα, εὐχαριστῶ· χαίρω ποὺ ἔχεις καλά·) ***Λατάνιαν*** (γιατὶ ὄχι; βουνὸ μὲ βουνὸ δὲ σμίγει... γιὰ τὴ φωτογραφία τὸ σημείωσα καὶ περιμένω·) ***Ἀποσπαλδι τῆς Μοίρας*** (δυστυχῶς, γιὰ τὴν ὥρα, δὲν ὑπάρχει θέση· ἀργότερα ἴσως.) ***Σιφονὲτ*** (ἔλαβα, εὐχαριστῶ, ἔστειλα·) ***Σταματίαν Α. Γεράκη*** (φυλλ. 1—28 καὶ Ὁδηγὸν ἔστειλα στὶς 22 Ἰουνίου·) ***Εὐαίσθητην Καρδούλαν*** (σὲ συγχαίρω γιὰ τὸ ἄριστα καὶ γιὰ ὅλα· μπράβο, παιδί μου!) ***Παρλὰν*** (χαίρω πολὺ γι' αὐτὰ ποὺ μοῦ γράφεις·) ***Βασιλέα τῶν Δασῶν*** (ἔλαβα, εὐχαριστῶ, ἔστειλα·) ***Χλωμὴν Νεράϊδαν*** (ἔχει καλῶς· τὰ χαιρετίσματά μου στὴ μαμμά, ποὺ μὲ διαβάζει σὰ Διαπλασοπούλα·) ***Πράκλειον Ἄθλον*** (γιὰ τὸ κομμάτι σου δὲν ξέρω ἀκόμη· εὔχομαι καλὴ ἐπιτυχία στὶς ἐξετάσεις· καὶ νὰ μοῦ γράψῃς μετά·) ***Λήνδαν*** (σὲ συγχαίρω ποὺ ἔγραψες τόσο καλὰ σ' ὅλους τοὺς διαγωνισμούς, καὶ σ' εὐχαριστῶ ποὺ μοῦ ἔγραψες ἀμέσως· ἔστειλα·) ***Δουλούδι τῆς Χαρᾶς*** (ἔστειλα·) ***Ναουσόπαιδο, Χλωμὸ Φεγγάρι*** κτλ. κτλ.

Εἰς ὅσας ἐπιστολὰς ἔλαβα μετὰ τὴν ***23 Ἰουνίου***, θὰ ἀπαντήσω στὸ ἐρχόμενο.

ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΑΙ ΑΣΚΗΣΕΙΣ

ΣΥΝΕΧΕΙΑ τοῦ 255ου Διαγωνισμοῦ Λύσεων. Αἱ λύσεις τοῦ συλλαβίου τούτου εἶναι δεκταὶ μέχρι τῆς 27 Αὐγούστου.

417. Λογοπαικτικὸς Λεξίγριφος

Ἂν ἐγὼ τώρα τὸ εἰπῶ;
Λύτη μου, τὸ μυστικό σου
Ἀῶ κι' ἐκεῖ,
Μιὰ βασίλισσα, θαρρῶ,
Θὰ παρουσιασθῇ ἐμπρός σου
Μυθική.

Νικητὴς τοῦ Ντέρμπυ

418. Συλλαβόγριφος

Πῶς τὸ λέτε ὅσοι γαλλίζετε
Τὸ δικό μας γράμμα ρῶ;
Μὰ καὶ σεῖς ποὺ ἑλληνίζετε
Τὸ ζωάκι τὸ μιαρό;
Ἔ, μ' αὐτὰ τώρα τὰ δυὸ
Θὰ μοῦ κάμετε θεό.

Ἐρείκη

419. Διπλοῦς Στοιχειόγριφος

Ποιὸς τὴ θάλασσα δὲν τὄειδε
Σὰν τὸν κύκνο νὰ τὴ σχίζῃ;
Ἀλλὰ κόποιος μέσ' στὴ μέση
Μὶ καὶ Ἄλφα τοῦ καθίζει
Καὶ τὸ κάνει σὰ λεπτὸ
Τί παχὺ γαλακτερό!
Δὲ σᾶρέσει; Ἕνα Γιῶτα

ΤΟΜΟΙ
ΤΗΣ ΔΙΑΠΛΑΣΕΩΣ ΤΩΝ ΠΑΙΔΩΝ

Τῆς ***Α' Περιόδου*** (1879—1898) ***ἀπὸ τοὺς ἐκδοθέντας*** 24 ***τόμους*** ὑπάρχουν ἀκόμη μόνον οἱ ἑξῆς τρεῖς: 7ος, 14ος, καὶ 18ος. Ἕκαστος τόμος δρχ. ***25***, ταχυδρομικῶς δὲ ἀποστελλόμενος δρχ. ***28,50*** διὰ τὸ Ἐσωτερικὸν καὶ δρχ. ***35*** διὰ τὸ Ἐξωτερικόν.

Τῆς ***Β' Περιόδου*** (1894—1930), ὑπάρχουν ὅλοι οἱ ἐκδοθέντες τόμοι, 37 ἐν ὅλῳ. Ἐκ τούτων, οἱ μὲν Τόμοι τῶν ἐτῶν 1894 - 1928 τιμῶνται ἕκαστος ἄρραφος δρ. ***80*** καὶ ραμμένος δρ. ***85***. Οἱ δὲ ***Τόμοι τοῦ 1929 καὶ 1930*** τιμῶνται ἕκαστος ἄρραφος δρ. ***110*** καὶ ραμμένος δρ. ***115***.

Ταχυδρομικὰ τέλη ἑκάστου τόμου προσθετέα εἰς τὰς ἄνω τιμάς: Διὰ τὸ Ἐσωτερικὸν δρχ. ***5*** ὁ ἄρραφος καὶ δρχ. ***15*** ὁ ραμμένος, διὰ δὲ τὸ Ἐξωτερικὸν δρχ. ***28*** εἴτε ἄρραφος εἴτε ραμμένος.

Ἐσὺ πάλι τοῦ ἀφαιρεῖς,
Κι' ἔχεις χρήσιμο ἐργαλεῖο,
Σύνεργο τῆς ψαρικῆς.

Ἰδαλγὸς

420. Μεταγραμματισμὸς

Βγάζω δυὸ καὶ βάζω ἕνα
Μὰ διπλό,
Ἄλλη συλλαβὴ τονίζω,
Καὶ ἀπὸ κάτι ποὺ ὁλόενα
Τὸ μασσῶ
Σὰν καμήλα, σχηματίζω
Πρᾶγμα ποὺ τὸ πέρνω,
Στὸν ἀέρα κροταλίζω
Καὶ—στάστεια—σὲ δέρνω.

Ναΐς

302. Πυραμὶς

\+
* + *
* * + * *
* * * + * * *
* * * * + * * * *

Ὁριζοντίως ἐκ τῶν ἄνω: Σύμφωνον, ὥρα, νῆσος, ἀσιατικὴ πρωτεύουσα, πόλις τῆς Ἑλλάδος.

Καθέτως οἱ σταυροὶ κράτος τῆς Εὐρώπης.

Ἀθῶο Διαβολάκι

422. Κρυπτογραφικὸν

12314526=Ρωμαῖος ὑπατος
2526 =Ἀντωνυμία
35326 =Εἶδος κωμικοῦ ἠθοποιοῦ
41526 =Ἐπίθετον
526 =Νῆσος
643 =Υἱὸς τοῦ Νῶε

Ἰούλιος Καῖσαρ

423-427. Μαγικὸν Γράμμα

Τῇ ἀνταλλαγῇ ἑνὸς γράμματος ἑκάστης τῶν κάτωθι λέξεων δι' ἑνὸς ἄλλου, πάντοτε τοῦ αὐτοῦ, νὰ σχηματισθοῦν ἄνευ ἀναγραμματισμοῦ, ἄλλαι τόσαι λέξεις:

κίων, οἶος, οὖς, ἄλλος, ἀστάς.

Βιολέττα

428. Διπλῆ Ἀκροστιχὶς

Τὰ μὲν ἀρχικὰ τῶν κάτωθι ζητουμένων λέξεων ἀποτελοῦν βασιλοπούλαν τῆς Ἰουδαίας, τὰ δὲ δεύτερα γράμματα κυνικὸν φιλόσοφον:

1, Νῆσος τοῦ Αἰγαίου· 2, Ἀρχαῖος ἀστρονόμος· 3, Βασιλεὺς τῶν Θηβῶν· 4, Πτηνόν, εἶδος γλαυκός· 5, Νῆσος τοῦ Αἰγαίου· 6, Προφήτης.

Κυρὰ τῆς Θάλασσας

429-434. Ὁμοιόμορφα Ἑλληνοσύμφωνα

da

Ἓξ πόλεις: μία ἑλληνική, δύο βαλκανικαί, τρεῖς εὐρωπαϊκαί.

Ἀνδαλουσία

435. Γρῖφος

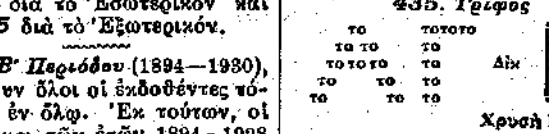

Χρυσὴ Καρδιά

Διὰ τοὺς Γαλλομαθεῖς

436-438. Ctné-Rébus

1.— Καί, Πάν, ἄσσος, σωρεία, ἐάν.

2.— Παῦλος, ἀγαπᾷ, ὀστοῦν.

3.—Ἐκεῖ, γελᾷ, οὔτε.

Ἂν μεταφρασθοῦν γαλλικὰ αἱ λέξεις αὗται, θἀκουσθοῦν τρεῖς ἑλληνικαί, ἐκ τῶν ὁποίων ἡ δευτέρα ἀκολουθεῖ συνήθως τὴν πρώτην, ἡ δὲ τρίτη πάντοτε τὴν δευτέραν.

Πανελλήνιο Ὄνειρο

ΛΥΣΕΙΣ

τῶν Πνευμ. Ἀσκήσ. τοῦ φύλ. 15

185. Κούκλα (Κούκ, λᾶ).—186. Νηστικὸς-μυστικός.—187. Λίμνη-λιμήν.—188. Κυπαρισσία - Κυπαρίσσιον. (Ἀντὶ τοῦ πληθυντικοῦ ἴα, ὁ ἑνικὸς ἴον).—189.

Π Α Λ Α Μ Α Σ
Α Λ Ε Υ
Λ Α Χ Ε Σ Ι Σ
Α Ε Σ Τ
Μ Ε Σ Σ Η Ν Η
Α Ι Ν Μ
Σ Υ Σ Τ Η Μ Α

190 - 194. Διὰ τοῦ Ἄν: ***Δανία, Ἰανός, μανία, ἄνοδος, Ἄννα.***— 195 - 199. Διὰ τοῦ Α. ***Τράφαλγκαρ, Τσατάλτσα, Σαχάρα, Μαλάκκα, Ἀστραχάν.***— 200. ΓΝΣ - ΤΜ ΟΕΙ - ΙΑ = ΓΟΝΕΙΣ ΤΙΜΑ (ΓΟνυ, ΝΕφος, ΣΙάμ, ΤΙμόξενος, ΜΑτθαῖος).—201. Ἀλλήλων τὰ βάρη βαστάζετε.—202. ***Πιστὸς ἐν Χριστῷ τῷ Θεῷ*** (π' εἰς το, σ' ἐν χρ, εἰς το το, Θεῶ).

ΜΙΚΡΑΙ ΑΓΓΕΛΙΑΙ

| ΑΑ'—449 |

Θερμὰ εὐχαριστῶ ὅσους μοῦ στειλαν κάρτα. Τώρα περιμένω κι' ἀπὸ τοὺς ἄλλους. **Σιφονὲτ**

| ΑΑ'—450 |

Ἕνα γλυκὸ εὐχαριστήριο τραγοῦδι τονίζω στὴ λύρα μου γιὰ ὅσους μὲ ψήφισαν. **Πλανόδιος Τροβαδοῦρος (Περιπλοκάς)**

| ΑΑ'—451 |

Μικρομέγαλη, Διακηγορίνα, Μιμόζα, Μπουμπουλίνα. νὰ περιμένω, τετραδίακι; Γράφετε: Παπαλέξην, Ἀμαρουσίου. **Ἰδώμη**

| ΑΑ'—452 |

Πρωτομαϊνόντας στὴν κίνηση τῆς Διαπλάσεως χαιρετῶ ὅλους-ες. Ἐπιθυμῶ ἀνταλλαγὴν Μ. Μυστικῶν μὲ Φιλόσοφον, Κυρὰ τῆς Θάλασσας, Ρόη Ροδίνη, Δικηγορίναν, Νάρκισσον. Ἀλληλογραφῶ μὲ μεγάλα κορίτσια. Δ/σίς μου: Μαρίκα Δ. Γεωργίτσα, Ἐπαναστάσεως 10. Δράμα διά: **Ξεπεσμένη Λαΐδη**

| ΑΑ'—453 |

Τὸ ὁμπολάκι, καὶ πάλιν σοῦ λέγω: Δὲν ἔρχομαι στὸ Σύλλογό σου ἀφίνοντας τοὺς φίλους μου «Βατράχους». **Τρελλὸς Βιολιστής**

| ΑΑ'—454 |

Μυρέττα, Δάκρυ τῆς Μονᾳξιᾶς, Τριανταλινέ, ἀλληλογραφοῦμε; Τρανὴ θἆταν ἡ χαρά μου. Γράφτε: Νίνα Ἀδαμαντίδου, Γέννας 4, Κομοτινήν, διά: **Δυσεύρετη Χαρά**

| ΑΑ'—455 |

Ἀνταλλάσσω τετραδιάκια, ἀστέρες. Ἀθ. Μητσόπουλον, Παντοπώλην, Μαρούσι, γιὰ **Βάτραχον 17**

| ΑΑ'—456 |

Εὔχομαι στὸ Διαπλασόπουλο νὰ περάσῃ καλὰ τὸ *καλοκαίρι* του. **Χρυσὴ Καρδιά, ἀκόμα περιμένω!!! Μπουμπουλίνα, ἔλαβες τὸ μπιλλιέτο μου;** **Γαρδένια**

| ΑΑ'—457 |

Ἀντὶ γι' ἀλληλογραφία, ζητῶ ἀπ' ὅλους ἐκεῖνους ἕνα τοπεῖο μὲ μιὰ δικιά σας γνώση. Δ/σις: (ΑΑ'—446). **ΟΡΙΓΚΗΨ ΤΗΣ ΟΜΙΧΛΗΣ**

| ΑΑ'—458 |

Μὲ τὸ κλείσιμο τῶν σχολείων ξαναρχίζω ἀνταλλαγὴν τετραδίων, καρτῶν. Σπίθα, Χρυσαλλίδα, λάβατε δῶρα; **Ναυσόπαιδο**

| ΑΑ'—459 |

Μονόδραχμος Μηνιαῖος Διαγωνισμὸς ἀγράφων ἠθοποιῶν. Βραβεῖον: Τόμος Διαπλάσεως. Δ/σις: (ΑΑ'—229). Κωτάτε (ΑΑ'—368). **Μπουμπουλίνα**

| ΑΑ'—460 |

ΤΟΜΠΟΛΑ καλεῖ τὰ παιδιὰ τῶν παραδερίζων, στὸ Μαρούσι, Κηφισιά, Χαλάνδρι, Ἡράκλειο, νὰ γράψουν μέλη γιὰ νὰ περάσουν εὐχάριστα τὸ *καλοκαίρι*. Παιχνίδια μέσα σ' ὁλόδροσους κήπους (Κροκέ, Πίγκ Πόγκ, Βόλεϋ-Κάουντ, σφαῖρα). Ἐπίσης ἑτοιμάζεται ἀπὸ τώρα γιὰ νὰ κάνῃ κατὰ τὸν Αὔγουστο μιὰ μεγάλη Ἀγορὰ-γιορτὴ γιὰ νὰ γράψῃ ἀπορα στὴ Διάπλαση.

Μεγάλου Ἀλεξάνδρου 9, Μαρούσι

Τύποις ΣΕΡΓΙΛΔΟΥ, Γεωργίου Σταύρου 10, Ἀθῆνα